

Национален вестник за литература, изкуство и обществен живот

АСОЦИАЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИ ПИСАТЕЛИ И ПИСАТЕЛИ ОТ ДРУГИ КОНТИНЕНТИ – ВАРНА БЪЛГАРИ – ПИСАТЕЛИ ПО СВЕТА

Всеки един от тези писатели има издадени книги и участва в работата на литературни общества или клубове там, където се намира в момента.

Всеки от тях пише на родния си език – български, издава книгите си на български, презентира творчеството си и в България.

Всеки от тях представя творчеството на писатели от България там, където е в момента.

И превежда на български творчество на писатели от там, където се намира в момента или от един, два или повече езици – на български.

Помага за звученето на българския текст и българското сло-

во там, където е, както и за усвояване от желаещите на езика български – език на малък, но талантлив народ, пръв приел и съхранил през вековете азбуката на Кирил и Методий – една от трите азбуки, възникнали и възприети в Европа и на които се пише днес и на други континенти...

Всеки от тях е българин и европеец или... българин на друг континент, владеец български език от нине до присно...

За да се знае, да е и да остане, да бъде, да се развива – българският език – на европейския и на други континенти.

Станислав Пенев – съпредседател на АСЕПИ – СЕПИ

ЖЕНЯ ЖИВКОВА – СТАЙКОВА,
Австрия

МИГ

Кафето си пиехме в бара на плажа, в главата ми бяха световни проблеми и исках за всичко да ти разкажа за политика, за епидемии...

Например, бях чела статистики разни за бедните в кризата колко са много, за вируси страшни и много заразни, но с теб се крепим за сега, слава Богу!

И питам „Защо не ме слушаш, обаче?“ Ти залеза нежен пред нас ми показа, ах, колко е близко, та той ще ме сграбчи, а аз досега как не го забелязах...

Не мога да пусна мига да си иде и някак оставям се да ме погълне и здраво затварям го в мен като мида, която с най-ценните перли е пълна.

А после политам почти като фея, от плажен чадър покривало намятам и тъй си вървя, а в косата ми вее спокоен, пречистващ, прощаващ ми вятър.

Отиде си залезът, вечер се спусна и с благодарност към тебе поглеждам, за малко най-важния миг да изпусна... Не вечност: любов, красота и надежда.

На стр. 5

ВПЕЧАТЛЯВАЩ ВАРНЕНСКИ ДЕБЮТ В БЪЛГАРСКОТО ИГРАЛНО КИНО... И С ВПЕЧАТЛЯВАЩО ПРОДЪЛЖЕНИЕ...

На 38-я Фестивал на българското игрално кино във Варна „Златната роза“ филмът „Рая на Данте“ със сценарист и режисьор варненецът Димитър Радев, в главните роли: Радина Боршош, Гинка Станчева, Владимир Пенев получи наградата на критиката. Няколко седмици по-късно този филм е селектиран да представи българското кино на 74-тото издание на Международния кинофестивал в Салерно, Италия. Честито на създателите на филма!

НА ЕКРАНА НА ЧОВЕЧНОСТТА (или...)

Раят доколко е за нас и доколко Адът е Ад?... Доколко живеем в Рая на живота си и доколко попадаме в житейския Ад заради другите и как това ни се отразява реално – този е основният

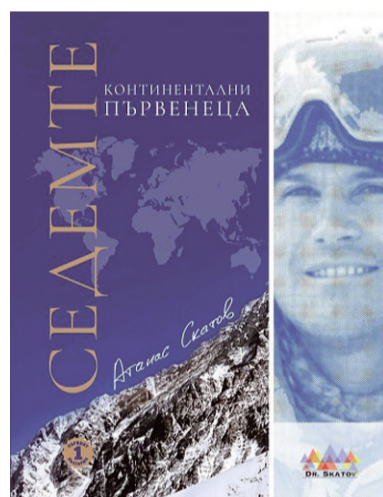

въпрос, който поставя филмът „Рая на Данте“. Въпрос, който е психологически и философски

наситен и е чисто екзистенциален. И естествено е въпрос с

На стр. 2

ДОМ В НЕБЕТО

Варненският алпинист Атанас Скатов е мечтател и пътешественик. Той е продуцент на филми, писател (автор) на книги, свързани с неговите експедиции (по професия е агроном по растителна защита), д-р на науките в Хумболтовия университет в Германия. За по-малко от 7 го-

На стр. 2

ДУХЪТ НА ПЕВЕЦА НА ДОБРУДЖА ОЖИВЯВА В СЕДМИЦА, ПОСВЕТЕНА НА ПАТРОНА НА ОУ „Й. ЙОВКОВ“ – КАВАРНА

Започна Седмица, посветена на патронния празник на ОУ „Йордан Йовков“ в Каварна – по повод 140 години от рождението на Певец на Добруджа, са предвидени всеки ден интересни прояви, свързани с живота и творчеството на писателя.

При влизане в училището, учениците ще бъдат посрещнати от подредените в изложба рисунки на тема: „Любовта и красотата в творчеството на Йовков“, „Жената в творчеството на Йовков“ и „Моето училище“ – увери Нели Димитрова, преподавател по изобразително изкуство. Виртуална разходка из къщата-музей в Добрич на автора на сборниците „Последна

радост“, „Старопланински легенди“, „Вечери в Антимовския хан“, „Женско сърце“, „Ако мо-

жеха да говорят“ и др. е предвидена за вторник в Часа на класния ръководител от първи до седми клас. Учениците от V и VI клас ще проведат викторина по Йовкови разкази. Тя ще се състои в класните стаи без присъствие на външни лица. Същия ден в класовете от началния курс при най-малките, ученици от прогимназиалните класове ще четат откъси от разкази на писателя, ще представят и кратка драматизация.

Традиционният спортен полуден ще се проведе в четвъртък в двора на училището с игри на открито, състезания, разходки до парка. За неприсъствен ден е обя-

На стр. 3

ВПЕЧАТЛЯВАЩ ВАРНЕНСКИ ДЕБЮТ В БЪЛГАРСКОТО ИГРАЛНО КИНО... И С ВПЕЧАТЛЯВАЩО ПРОДЪЛЖЕНИЕ...

От стр. 1
 торическа давност. Това е въпрос, задълбочаващ се с многоточие... С многоточието на човешката ориентация и обстоятелствата в живота за отделния човек – често пъти притискащи, трудно преодолими. Не само питане, но и опит да се разкрият мащабите на измерението (главно индивидуално) в измерението, питане за избора и за страната на избора в изпитанието (както и за възможността за избор), въпрос за разбирането на случилото се (случващото се) или за това що е то задължение или по-скоро – родово и обществена памет, кое определяме като съвест и какво ни диктува тя, носи ли времето отговорност за всеки в отговорността на всеки към времето му – като съвременник...

„Рая на Данте” е филм, който вълнува силно и тласка към откровение, свързано с отговорността и екзистенциалната стойност на отношението на човека към човека. Една екзистенциалност, насочва-

ща към катарзиса, към основните и важни следствия: за човешката нравствена светлина, за вечното противоречие между хуманното и злонравното, за дуализма на разбиранята, който често пъти се крие зад фасадата на една или друга полуистина. За степента на антагонизъм и привличане, стигнали до важността на съизмерението, наречено живот – единственото нещо, което заслужава всички отстъпки и всички лишения, всички съпреживявания, водещи към алтернативата, че няма нищо по-голямо от хуманността и човеколюбието е опрощаващо.

Как трябва да постъпим, за да продължим напред? Да забием глави в миналото като шрауси или да отхвърлим внимателно, изборно, не просто – темидовски, а преди всичко соломоновски едиповия комплекс на същността на властта или да озвучим пространството с въпросителните на загадката (за същото – за човека) на Сфинкса?... Заради отговора

на един единствен въпрос – въпрос за (един в проекция) Homo sapiens, влязъл в (поредния) последния отрязък на живота си (или намиращ се още в началото му) и оставен отново (направо) на приливите на времето, на системните лъкатушения на системата, на обществата в обществото като система за съществуване на човешката разнотипност т.е. многопосочна същност...

И точно тук е истината: истината за личното отношение, възприемане и отклик на съдбовното, на (полу) определящото и немаловажното, на интерпретациите на човешката насоченост и проява.

Точно тогава, когато стремейт към съвършенството на съзижданото от всеки от нас, наречено живот е толкова силен, че нищо да не може да го спре каквото и да се случи, въпреки че може да носи названия като „развитие”, „моментна ситуация”, „човешки слабости” или така известния от

десетилетия на всички нас „път към бъдещето”. Преди всичко и защото преди всичко „днес и сега сме тук”. Ние – точно ние и всичко ставащо се отнася за нас... Всичко! И всичко, което е останало! Останалото е игра, останалото е преход, останалото е битие, намерение, изход...

Съдбовността за никого не е маниерщина, насочена нагоре или надолу в човешките му виждания и морал, съдбовността е почеркът на живота, възможният вариант на екзистенциалното, всичко, което ни се случва и предизвиква чувствата ни т.е. кара ни да бъдем ние самите... Не само като въпрос на въпросите (често в Хамлетовски стил), насочен към дилемата да се търси ли истината или не, да се борим ли срещу злото или няма смисъл от тази борба, да се навлезе ли в детайлите на нещата или да се приема всичко чрез неговата ясно утвърдена форма... Като повърхност, като пространство, като критерии, които определя

животът – със своите закони, със своите норми, със своята специфичност... Едно пространство на разбиране на света като едно от пространствата на живота. И като незаменимост – в единство с времето!

Пространството и времето – едно единство точно като единството на съдържание и форма...

Всичко това, а и много още екзистенциални трепети предизвиква филмът „Рая на Данте” като ни кара да разсъждаваме над себе си – да разсъждаваме и за себе си, да се вглеждаме и в другите, да се самоубедим в самоубеждението (си) или да се самоизградим или да се опитаме да се досамоизградим, защото сме подвластни на законите на живота. В обществото и за обществото – каквото и да е то. За да сме ние! За да не ни притиска, както и да не ни освобождава от отговорността си времето. С което започва и свършва всяко житейско пространство!

ЕЗОР CINEMA, Varna 2020 г.

От стр. 1
 дини (последните седем) е изкачил 10+1 връха с височина над 8000 метра (Еверест – два пъти по различни маршрути) и става първият българин успял да покори Седемте континентални първенци (Seven Summits). Всичко това той постига само на растителен хранителен режим, без да е имал професионален опит във височинния алпинизъм и без да е спортувал до 2012 година...

През тези 7 години, когато покорява връх след връх, Атанас Скатов участва в 20 експедиции по света като успешно „превзема” 17 скални и снежни грамади. Това е не само национално, но и световно постижение (без да се има предвид режима му на хранене). Освен алпинист Атанас Скатов е и мотивационен лектор, изнесъл е над 300 лекции и семинари, свързани с личностното развитие и силата на човешкия дух, както в страната, така и в чужбина. Пише книги, които се радват на всеобща популярност, а търсенето им вече наложи да бъде издаден нов тираж на първата му книга „Еверест богинята майка на природата”... До момента читателите се радват вече на седем заглавия, последното от които „Седемте континентални първенци” привлича вниманието на варненци в Юнашкия салон при срещата им с автора-алпинист в средата на м. декември 2020 г., дни преди тръгването му на зимно качване на К2 с международен екип.

„Имам надеждата, че пандемията няма да е пречка след няколко дни – на 20-ти декември 2020 г. да се присъединя към международната експедиция, потегляща към Каракорум. Това ще е нов опит да бъде изкачен К2 през зимата, нещо, което до сега не е постигано заради изключително трудния терен и зимни условия.” коментира алпинистът. (К2 е вторият най-висок връх на

Земята с височина 8611 м, намиращ се на границата между Пакистан и Индия.)

„К2 е в моят проект с 14-те осемхилядника и беше запланиран още преди 5 години да го осъществя през лятото на 2020-та. Заради Ковид-19 обаче експедиции на върховете над 8000 метра нямаше. Този връх е единственият, който няма зимно изкачване. Освен това – няма българин, който през зимата да

Варна на 8000 метра

е изкачвал връх над 8000 метра. Предизвикателството за мен е много голямо... И мисля, че това е най-високо постижимото в световния височинен алпинизъм. Международна група сме сега – към 15 алпинисти. И тази зимна експедиция е много, много скъпа...”

Директорът на Дирекция спорт на Община Варна – Кристиан Димитров му връчи знамето на град Варна и всички му пожелаха късмет и успех.

„Вече излезе на пазара седмата ми поред книга, в която вложих енергията си в условията на пандемията да разкажа подробно за всички свои експедиции

ДОМ В НЕБЕТО

– стана една невероятна книга.” Продължи Атанас Скатов за книгата „Седемте континентални първенци”, в която описва трудностите при изкачване на върховете. Освен текста, тя съдържа и 700 негови авторски фотографии. Снимките са от Килиманджаро, Еверест, Тибет, Елбрус и всички други първенци на планетата. Авторът на книгата твърди, че всяко изкачване на връх за него е много емоционално, защото е на

ква техническо скално катерене... Оказва се, че трябва преди всичко да си пътешественик – или поне човек с такъв дух, за да можеш да стигнеш до подножието на върха и след това да поемеш нагоре... Изкачването си, например, на връх Еверест описвам подробно – както по северния маршрут от Тибет, така и по южния маршрут – от Непал като ги съпоставям ден след ден, за да се придобие по-пълна представа и за двата маршрута. Освен за експедициите си, в книгата разказвам и какво може да се разгледа и да се посети след тях в околностите. Това е книгата, за която съм си мечтал още от първата експедиция. Книгата, която ще мотивира всички мечтатели като мен да променят света към по-добро и ще ги накара да вярват, че всичко е възможно!”

Атанас Скатов добавя още: „По-важното, което бих искал да подчертая, всъщност е, че постиженията ми са вследствие на борбата, която вода в подкрепа на запазване на околната среда, намаляване на глобалното затопляне и редуциране на вредните емисии, посредством водене на природосъобразен начин на живот и ограничаване консумацията на животинска храна. В продължение на 8 години с цел да покажа, че растителният режим на хранене е подходящ за човешката раса, осъществявам експеримент като тествам собствената си физика и психика, поставяйки ги на предела на човешките възможности какъвто е изкачването на най-високите върховете на планетата... За мен е важно всеки да се храни според вътрешните си убеждения, морал и ценностна система, без да натрапва собствената си визия. Единствено се опитвам да изложя действителната фактическа обстановка, а именно нараства-

нето на населението в световен мащаб и намиране на изход във връзка с изхранването му. Така или иначе селскостопанските площи не могат да нарастват безкрайно, а по-голямата част от тях са предназначени за отглеждане на храна за животните. Другият много важен факт е, че разрушаването на озоновия слой се дължи най-вече на метана, който се отделя от храносмилателната система на животните, които освен това са и голям консуматор на питейна вода и замърсяват почвите и водата. Отделно от това и с цел подпомагане запазването на околната среда през 2019 г. учредих фондация „Да спасим планетата”, чиято първоначална инициатива е засаждане и възстановяване на горски насаждения.

За приключване на втория ми проект, който е без прецедент в света, остават 4 върха над 8000 метра – Шиша Пангма, Броудпик, К2 и Нанга Парбат.”

Атанас Скатов е активен член на варненското туристическо дружество „Владислав Варенчик”. Удостоен е със Златен почетен знак на кмета на град Варна за приноса му като посланик (лице) на „Варна – европейски град на спорта 2019 г.” Спортните журналисти го посочиха за спортист № 1 на град Варна за 2019 година за изкачването на 4-те осемхилядника за 140 дни – национален рекорд. Носител е на Почетния знак на Българския туристически съюз за особени заслуги.

Дали България ще има свой пръв представител на световно ниво, изкачил 14-те осемхилядника на нашата планета („Хималайската корона”), зависи много и от всички нас.

За покупка на книгите на алпиниста Атанас Скатов и подпомагане на експедициите му: <https://atanasskatov.com/knigi/>

ДИАН ДАСКАЛОВ

ДУХЪТ НА ПЕВЕЦА НА ДОБРУДЖА ОЖИВЯВА В СЕДМИЦА, ПОСВЕТЕНА НА ПАТРОНА НА ОУ „Й. ЙОВКОВ” – КАВАРНА

От стр. 1
век петъчният.

Директорът Андон Андонов гарантира спазване на всички противоепидемични мерки при реализиране на проявите.

Мъдрата духовна същност на вълшебника на думите – Йордан Йовков отеква и днес у младите: „Винаги съм наклонен да вярвам на хората, да виждам и да търся у тях преди всичко доброто.” И още: „... думата е страшно нещо, в нея са затворени изразните средства на всички изкуства: бои, линии, форми, звукове, движения

– всичко, стига да можеш да боравиш с тия нейни богатства.”

Учениците от едноименното училище се учат и вярват в думите на мъдрия писател и са горди със своя патрон – Йордан Йовков. Елиза Петрова Тодорова от VII клас е отличена в конкурс – на първо място е за есе на тема „С Йовковата бяла лястовица” на Областния ученически конкурс за есе, разказ и презентация. Конкурсът се организира от Регионалния исторически музей в гр.Добрич и с подкрепата на Областната администрация –

Добрич. В творческата надпревара са участвали много ученици от областта, показали с написаните разкази, есета и презентации по темата своето отношение към света, в който винаги има място за доброто.

Елиза пише прекрасно. Има чист, елегантен изказ, емоционално повествование, съзвучие с темата на конкурса, коментира за „Факел – КП” Петранка Божкова, журналист и поет, член на журито.

Текст и снимки:
Керанка ДАЛАКМАНСКА

В Областния ученически конкурс „С ЙОВКОВАТА БЯЛА ЛЯСТОВИЦА” първо място за есе бе присъдено на Елиза Петрова Тодорова от 7. Б клас на ОУ „Йордан Йовков” в град Каварна

Не съм виждала бяла лястовица. А толкова ми се иска някой ден, когато сърцето ми е препълнено от своята и от чуждата болка, да я зърна как

С ЙОВКОВАТА БЯЛА ЛЯСТОВИЦА

„В нещастieto няма друго лекарство освен надеждата“.

Уилям Шекспир

спокойно островче, където греє слънце и не духат бурни ветрове. Защо да се мокрят в дъжда, когато могат да останат сухи под чадъра на безразличието и незаинтересоваността?

Много харесвам литературни герои като Моканина и Серафим. Те се извисяват над делничното и прозаичното и доказват, че най-ценни в живота са съпричастieto, човечността и благородството. Опитвам се да изграждам у себе си тези качества и съм щастлива, когато мога да направя добро, колкото и малко да е то.

А лъжата? Убедена съм, че също като Моканина бих излъгала, ако знам, че така ще помогна на някого. Понякога истината може да бъде наистина „горчива”. Една лъжа, макар и противоречаща на Божиите закони, може да докосне като с ангелско крило болката и да я увие в мекия пашкул на вярата. А когато има надежда, съпротивителните сили срещу злото се усилват. На доскоро тъмното небе се появява светлина и една бяла лястовица полита над теб – да ти покаже пътя към спасението.

Писателят оставя финала на разказа отворен. Всеки читател може да го довърши, както предпочита. А аз... Аз продължавам пътуването заедно с Гунчовото семейство. След дни на отчаяние и безсънни нощи утрото разтупква сърцата на тримата странници и очите им се пълнят със сълзи на щастие. Сред черните си посестрими върху натежалата жица е кацнала една бяла лястовичка. Искане ми се историята да свърши така! Като Моканина и аз копнея доброто по света да е повече от злото.

стои елегантно върху жицата и разпръсква като вълшебен еликсир около себе си надеждата, милосърдието, съпричастieto. Повечето хора днес са обезверени, без идеали, загрижени единствено или за това как да оцелеят, или как повече да забогатят. Непрекъснато виждам около себе си егоизъм, суета, безразличие към чуждите проблеми. Може би затова Йовковият разказ „По жицата” докосна душата ми толкова силно, накара ме да се замисля колко много хората се нуждаят от вяра, от близостта на една протегната за помощ ръка, която да им покаже, че не са сами, че по света все още стават чудеса. Нужни са ни благородни сърца като на Моканина да ни дадат утеха, да

ни подкрепят, когато здравето, спокойствието и сигурността се излизват като пясък от дните ни.

За Гунчо и за неговото семейство жиците на живота им са отпуснати почти до земята под тежестта на много черни лястовици. Баща и майка, сполетени от най-страшното – болестта на детето си. Той – обезсърчен и разтревожен, тя – угрижена и безмълвна, надмогнали предразсъдъците и страха от присмеха, се опитват да победят съдбата. Момиче, все още неизпитало щастieto да се влюби, да бъде съпруга, да се порадва на своя рожба. За Нонка съществуването на бялата лястовица е възможно: вярата, неподвластна на разума, све-

ти в младите ѝ усмихнати очи. С един кон и с една каруца три отчаяни души скитат по прашните добруджански пътища подир красива илюзия. С очи, вперени все нагоре – към Божиата милост, към Божия знак, че и за тяхната мъка може да се намери лек, че Господ ще се смиле и ще изпрати своя вестител – вълшебната птица на изцелението.

Любовта към децата им преобразява хората. Кара ги да напуснат уютата и сигурността на семейното огнище, да се впуснат в опасности и прекеждия, да потърсят доскоро невероятни пътища за спасение. Когато чета този разказ си мисля за всички родители, които са готови на всичко, за да помогнат на болните си синове или дъ-

щери. Покосени от страданието, те се лутат от една надежда към друга, събират последните си душевни сили, препъват се, падат, но продължават, защото най-свидното им, най-обичаното, без което щастieto е немислимо, се нуждае от помощ. Велика е родителската любов и неизмеримо големи са майчините и бащините саможертви! Обикновеният селянин е скептичен към вестта за чудодейната птичка, но обичта към последното му оцеляло дете го кара да скрие дълбоко бащините сълзи и да обсърне надеждата си в друга посока. Кой знае, може би този път...

За моменти на неизмерима болка и страдание пише и поетът Дамян Дамянов. Неговите стихове: „Когато си на дъното на пъкъла, / когато си най-тъжен и злочест...”, сякаш са създадени за тези бедни селяни, които разнасят мъката си, търсейки изход. В такива мигове на безизходица, сред мрака на отчаянието, един непознат ги доближава до надеждата за пръхаци бели криле и за чудодейно изцеление. Понякога помощта идва оттам, откъдето не я очакваш. Не близките и дългогодишните приятели, а случайно срещнат човек може да съживи душата ти с топлината на съпричастieto.

Повечето хора не обичат да се занимават с чужди проблеми. Виждат угриженото лице на свой колега, на съученик или познат, но предпочитат да не се намесват, да продължат да си живеят на своето малко,

БЪЛГАРСКИЯТ КОД (КЛЮЧ) В НАЙ-БЪЛГАРСКИЯ РАЗКАЗ НА ЙОРДАН ЙОВКОВ

НЕ БИВА нито за секунда да забравяме ние българите, че Йовков, както и подпоручик Дебелянов са български офицери.

А и още нещо „по темата“ – първото заглавие, поставено от жеравненеца на цикъла от 10 разказа „Старопланински легенди“, е било ни повече, ни по-малко „Български легенди“. А дали то е било „Български“, заради родното място на писателя, дали заради романтиката на Стара планина, дали заради нейното централно място в географията и историята на Българско, е въпрос, на който изследователите все още не са отговорили.

Обаче аз ще потърся българското като съдържание и код в централния разказ на „Старопланински легенди“ – „Индже“. Колкото пъти съм чел тази епохална творба, толкова пъти съм се насълзявал и с крайчеца на кутрето си, полутайно от аудиторията от ученици или съмишленици, съм избърсвал сълзичата в крайчеца на окоето си. Защо този разказ въздейства така затрогващо и разтърсващо?

Нека да започнем от имената на главатариите покрай Индже и тяхната етническа същност и съответна съдба. В началото на разказа покрай българския войвода са кърджалиите с турско-арабски имена – Сиври билюкбаши, Дели Кадир, Едерханоглу, Кара Феиз, Емин, Кара Фиджи, Юмер Драза. Но и още нещо, изказано от Йовков по неговия насочващо фин начин – тези хора са „страшно сборище: анадолски турци и (Бел.Д.К – разредка моя), зебци, кюрди, даалии и капасъзи“. Освен това те са „с диви викове и пламнала стръв на вълци“, „хора събрани от кол и въже, грозни, страшни, някои облечени само в дрипи, тъй че месата им се виждаха... Нож и пищови бяха затъкнати в

пояса на всеки един, но имаше и оръжия, които сякаш не бяха за война, а за сеч и убийство в а: старовремешни алебарди с широки остриета като на сатъри, железни куки, боздугани, къси и дълги брадви.“ Злото и естетически примитивното, това е първото обкръжение на Централния герой.

Но. Прастаро правило в истинската (а не в днешната джендърско-модерна, чети: извратена) литература, е да се открие Центърът на произведението. Дори той да

на разказа и изобщо във всички 10 творби на „Старопланински легенди“, аз ще оспоря, че това е най-важното за българския писател.

Защо, откъде накъде Йордан Йовков е разделил героите на българи и НЕбългари? Защо Индже избива всички главатари с чужди, небългарски имена, а остава САМО с българските войводи и с тях прочиства злото от българската земя? Ето как се разправя българинът със Сиври билюкбаши: „Пръв изпита гнева му Сиври билюкбаши... туриха

Колю, чиито юнаци изколват кърджалийските главатари: „... всяка сутрин пред чадъра на Индже се търкаляха глави на хайдушки главатари.“ А в края на разказа, Сяро Барутчията, българин и роднина на Пауна, Сяро, който по-рано е стрелял по Индже, за да го убие, в потрес казва: „Умира ли? Не може да бъде!“

Да, този, който умира за Българско „не може да бъде“ да умре! Не може да умре за народа човек, който е бил христолобив, но не по-малко важно българолюбив и Спасител за българите.

Всъщност, разделителната линия между доброто и злото в този разказ, а и в цялото творчество на Йордан Йовков е – КАКВО си направил за Родината си. Така е и в „Старопланински легенди“, цикъла „Край Места“, в разказите „Българка“, „Балкан“, „Песента на Солвейг“, „Пред Одрин“, „Белите рози“, „На старата граница“, „При Струма“, „В Кубадин“, „Слава Българска“ – изобщо центърът на всичко е Българско.

Да се върнем в „Индже“. Къде, кога и защо се променя героят? Защо в него се извършва този прелом, тази най-велика революция, която го превръща от дявол в ангел, от звяр в човек? Как става така, че убиецът се променя в закрилник и народоспасител? Къде е центърът на разказа и „какво“ е центърът на разказа? Ето какво казва на Индже дядо Гуди от Чукурово: „Приказваш като нас, от агите има много да приказват по нашему. Сливенският аенин, Тахир ага – зная го, – и той тъй чисто приказваше.“ Целият живот на Индже се прояснява, всичките му дела се взривяват – изясняват в съзнанието му. Родният му, майчиният му, българският език свързва уплашения старец, един от поруганите българи, но един от сънародниците-съчовечниците българи със страшния войвода. Йовков е имал естетически и морален пиетет към имената на героите си. Гуди идва от „гудя“ – пазя, съхранявам, скътвам, прибирам нещо съкровено. Безпомощният почти физически старец, на предела на живота си е едновременно цялостен антипод и единородник на Индже.

Този дядо, един НАЙ-обикновен българин, открива за войводата най-същественото и най-ценното за живота. Защото какъв смисъл има да си юнак, да си най-силният, най-могъщият, ако не си един от всички свои. Така дядо Гуди говори като светия Свети Дух за Индже: „Не те познавам. Ама ЧУЙ КАКВО (Д.К. – курсивът мой) ще ти река: млад си, хубав си. Юнак си. Де такъв господар да имаме като тебе!“

„Прощавай и сполай ти за думите!“ – отвръща Индже. Но

тези думи са български, тези думи съдържат българското страдание, надежда, живот.

Да се огледаме за преводите на Йовковите творби. Преведени били на 70 езика. Няма лошо. Но ми е най-интересно как ще ги прочетат един турчин или англичанин, един французин или американец. Ще ги разтърси ли янките страданието на българите, в техните многостайни къщи, взети на кредит от банките, де факто на неизплащан кредит от света? Някъде в Хаваите или Малдивите, леко замаяни от марково уиски? Но млъкни, мое българско сърце.

След разговора-просветление с дядо Гуди Индже се събира с българските юнаци. „Тук са Никола Узуна, Вълко Бинбелія, Вълчан войвода и много други.“ Християнски и български имена без нито едно чуждо. И за какво си говорят тези „белобради“ войводи, вече постигнали мъдростта. Не за Европа, мили българи, а за най-важното юнашко дело: Свободата. От къде и как ще дойде тя? Ето как се изразява Йовков чрез словото на Добри войвода: „Сетне ще се събират тука, на Бакъджиците, юнаци отвсякъде, ще расте силата ни. А като чуем, че московецата прегазил Дунава, ще речем и ние „сла Боже, помози“, па ще започнем... Каква изненада за европействащите изскача от тези редове! Значи не е мислил Йордан от Жеравна, че Западът ще се засили да мре за нас българите, а „московецата“ заедно с българските юнаци ще възцарим Родината.

„Индже“ е разказ за Българско. За нашата история, мъже, жени, за народа български. Кодът в него са българските имена, българският език. Центърът е съдбата на Българско. Разказва се за най-трагичното време – кърджалийските времена. От начало българин коли българите, става техен унищожител. Но един българин му отваря очите и душата. Настъпва разплата за убийците на българите и време за слава българска.

Попът, който е пратеник Божи („като възкръснал“ – дошъл от Она свят), само пуска искра в сърцето на Индже. Но огънят е разпален от стареца Гуди под белите ангелски цветове на „една цъфнала слива“. Каква картина – най-старият и безпомощният се оказва по-знаещ от най-силния и най-страшния. Българско среща своя блуден син, за да го роди отново.

Тази статия я пишех дълго време в ума си, но я пиша на белия лист по време на Възкресение Христово. От Велики четвъртък до самото Божие Възкресение.

И дано тя да бъде за много от нас българите Божият лъч на Българското Възкресение – за всекиго поотделно и за всички заедно.

Димитър КУНЕВ – Български

Зам. кмет на Варна – Коста Базитов поздравява академик Марин Кадиев, Станислав Пенев и членовете на СЛОВ и АСЕПИ – СЕПИ за ползотворната им и активна писателска дейност, Варна, 9.11.2020 г.

е кълбо от теми, както е в „Под игото“ на Иван Вазов, пак има една водеща, без която творбата би се разпаднала за свръхнула време. Според повечето от изследователите основна цел на Йордан Йовков в този разказ е да се раздели доброто от злото: „Млад беше тогава Индже, не скъпеше живота си, не се боеше от смъртта. Никога не делеше ДОБРОТО ОТ ЗЛОТО (Д.К. – курсивът мой), никога не беше се запитвал кое е грях и кое не.“ Като приемам изцяло, че въпросът за раздвоението е част от центъра

запалени машали под мишниците и го изгориха жив.“ Тук ВЕДНАГА поставям въпроса: Хуманист ли е Йордан Йовков, щом не приема за грях стореното от Индже? При това, творецът напомня: „Имаше го Индже за приятел и прати да му кажат да престане да граби и да си върви по живо и по здраво.“ Или в този разказ, а и във всяка от творбите си, щом става дума за съдбата българска, класикът приема Вехтозаветния принцип „Око за око, зъб за зъб.“?

От друга страна, дясна ръка на войводата-герой е Кара

Членове на Сдружение Литературно Общество – Варна (СЛОВ) и на Асоциация на европейски писатели и писатели от други континенти (АСЕПИ – СЕПИ) в Рождественски салон на изкуствата в черноморската столица на 9.11.2020 г.

ЕЛЕОНОРА ГРАМАТИКОВА – GELBLING, Германия

СЪЩНОСТ

Детето в мене не разбира,
че твърде голям е света
и всичко, което избирам
не е, за което горя.

Детето в мене ме упреква,
че пак нелогична съм днес,
че твърде ранима и крехка
сама си отказвам прогрес.

Детето в мене е онази,
която не ще да расте,
която припада по фрази
красиви, звезди и море.

Детето в мене е и демон,
и страшен, отприщен вулкан,
виелица бурна, поема,
и кървав, безверен роман.

Но то ме обича безумно
и с мен е по дългия път
през смелите нощи безлунни,
в които мечтите горят.

ЗИМА

На един рицар и неговата дама на
сърцето

Нощта разпери звездно наметало,
потрепващо под бляскавия сняг.
А времето за мен не беше спряло,
но махаше от тръгващия влак.

Не можех да повярвам, че те няма
и няма да разкажеш анекдот,
и няма от ласкателства да браня
стремежа си към простичък живот.

Че няма да ми кажеш, че съм дама
и цвете, и магия, и дете...
И няма със съпругата ти двама
да бъдете щастливи и добре.

...
Аз исках да напиша, че си рицар,
а може би и принц или монах.
Живота ми завинаги орисал...
Към звездни хоризонти пътен знак!

Но ето, че след многото клишета,
(с които ти си служеше, уви)
реалното ми "аз" е най-проклета
и може би завиждаща дори

измръзнала кибритопродавачка.
Очаква да я стоплите с любов,
ликьор, хаплива мъничка закачка...
Че огънят ѝ гасне в свят суров!

БОЖИДАР СТАНЧЕВ, САЩ

ЦЕНАТА

Голям съм
и не се побрах

**АСОЦИАЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИ ПИСАТЕЛИ И ПИСАТЕЛИ
ОТ ДРУГИ КОНТИНЕНТИ – ВАРНА**

БЪЛГАРИ – ПИСАТЕЛИ ПО СВЕТА

аз в моята родина тясна.
Назад ме дърпаше
едничък страх –
къде да търся
мойто
място?

За черно-белия ми
град
бях твърде цветно
нарисуван.
Боите си оставих
на брега
и с морето се
сбогувах.

Орел не бях
но полетях
към най-самотната
чужбина.
И тук,
във новата земя
получих даже
ново име.

В България
тупти сърце,
но въпреки това
съм жив.
Преди да тръгна
го развих на две...

... ужасно скъпо е
да си щастлив.

ДОСИЕ НА ТЕЖКИЯ ХАРАКТЕР

Догаря пламък, догаря.
Усещам, скоро ще се предадеш.
Нима тъй тежък бе товарът,
дори без опит да ме разбереш?

По-сложен, казваш, съм от пъзел.
Ти търсиш простички неща.
Животът с мен бил като възел,
заплетен повече от любовта.

За пустата характеропатия,
която от родата наследих,
опита ли лекарство да откриеш?
Защото аз такова не открих.

И често ме наричаха „специален”,
но аз приемах го за комплимент.
А ти ме искаше нормален.
Не бях любим, а пациент.

МИЛА СООПЕР-БОЖКОВА,
Хавай, САЩ

ДАЛЕЧ

Море, грабни ме в твоите сълзи –
не искам да се върна на брега отново,
а в бяг със светлокосите вълни,

да бъда нежна, ала и сурова.
Грабни ме, слънце, открадни ме ти,
аз искам да съм топла и гальовна.
Да скрием тайно с изгрева сами
пак цифрите на строгия часовник!

Грабни ме, ветре, нека полетим
напред, а не на изток или запад
и в залеза безследно се стопим,
помилвайки луната стара, сляпа.

Море, грабни ме в своите сълзи,
приема ли, не ще се върна аз отново,
вода щом скрие парещи сълзи
тя миди в пясъка разлива и отрова.

ВЕЧНО МЛАДА

Студена като облачна сълза
и жарка в поривисти водопади,
водата, сякаш стоплена лоза,
отново бликва жизнена и млада.

Отново... Като с пърхащи криле
отмива болка раните трънливи,
в сърцето си на перлено лале
живота носи вечна и сетивна.

Към устните вълшебен еликсир
притиска днес, потръпваща земята,
лекарството на морския потир
изпива, със пръстта в целувка слята.

Студена като облачна сълза
и жарка в кислородни водопади
водата, сякаш пламнала лоза,
отново бликва жизнена и млада.

ВАНИНА КУЗОВА, Великобритания

ЛИПСВА МИ

Липсва ми да пиша
нощ след нощ и ден след ден
за моментите, в които вдишвам
всяка глътка жива в мен.
Липсва ми със думи да рисувам
всеки изгрев, залез, дъжд, дъга;
да описвам всичко и сънувам,
премахвайки тъгата на нощта.
Облаците липсва ми да наблюдавам
как със ситни капчици сълзят;
да гледам с часове, да си представям
как звездите нощем, в тъмното
блестят.

Липсва ми и онзи шум
на разливащи се в морски бряг вълни,
онзи шум, в който вслушваш се наум
и чуваш как морето ти шепти.
Макар сега да нямам време,
в което да съм просто наблюдател на
света

никой никога не ще отнеме
силата, с която в него, някой ден ще
полетя.

В НЕДЕЛЯ ПРИ МЕН

Понеделник е ден
за ново начало,
много задачи
и малко време за мен.
Вторник е ден за покупки,
отнесени разговори,
мисли, пътуващи някъде.
Сряда, в средата
на начало и край,
е денят за природа –
денят за гора
и хубава книга.
Отново четвъртък –
чака ме работа, работа,
учене и проблеми.
В очакване съм на петък,
в който се чувствам щастлива –
само, защото е петък.
Събота – спя, колкото искам.
А после пак в ритъма съм
на чистене, готвене,
четене, мисли, есета...
И идва краят – неделя.
Тогаво нямам задачи.
И хората няма ги –
или са някъде,
или чакат Утре да дойде.
Сега за себе си имам достатъчно,
дори в повече време,
но искам ли го? –
Отговорът е Не.
Защото усещам,
че имаш ли купища време,
само за теб,
ти става някак самотно,
а най-самотно, повярвайте,
е в неделя, при мен.

НАТАЛИ ВАСИЛЕВА, Испания

ВРЪЩАНЕ КЪМ СЕБЕ СИ

Не плувай ти в онези океани,
където си се давила преди.
Солта ще влезе в старите ти рани
и всеки спомен пак ще залюти.

Не се рови в отминалите чувства,
мирише там на пустота и ръж;
защо ти трябва нещо да се връща,
изпратила си го, нали, веднъж?!

Не си прави безкрайно много сметки,
в плана ти на съдбата нямаш вот,
не се нуждаеш от боя и четки,
за да си рисуваш и живот.

Не си мисли, че твоят дом е къща
и къщата си ти на своя дом –
дори когато буря те обгръща
направила си себе си подслон.

И не тъгувай в зимата за лято,
и не живеи за после и преди,
че самотата тръгва си когато
научим се и как да сме сами...

ПРИСТИГАНЕ

Минавам по старите пътища,
обрасли пътеки и мостове,
виждам се, гоня се,
стигам се.
Роня се в пепел и рози.
Дойде момент за пътуване,
влака на гарата чака ме,
идеален момент за изгубване,
ето ме, чао, заминавам си.
Няма целувка по бузата,
няма писмо за прощаване,
само петна от мастило,
издълбана седалка от чакане.
Обрасли пътеки и мостове,
виждам се, гоня се,
няма ме.
Идеален момент за откриване,
но вечно сама разминавам се.
Спрях да се търся,
отказах се.
Далече са всичките мостове,
и ето, безоблачно тихо е.
Но вътрешно капя и роня се.
Дойде момент за пристигане,
колко съм търсила, плакала,
отдавна не бях се усмихвала,
щастие –
там съм се чакала.

ПЕТИЛИНА ШОПОВА, Германия

НЕСЛУЧИЛО СЕ

Само да знаеше колко искам да ти
кажа.
И да ти разкажа.
И да ти покажа!
За да видиш колко много те обичам...

Само да знаеше как за теб сияха
и мечтаха,
и горяха
очите ми в любовния си пламък.

Само да знаеше колко нощите не
спяха,
за да чуят
и нашепват
за сърцата ни звездици верни.

Само да сънуваше как за теб мълвяха
и пламтяха...
Те си пожелаха
в младостта си да останем вечни.

УРОК

Отшелник на няколко спомена,
на забравени вече сълзи,
непопили по кожата ледена,
паднаха тихо в ези.

След раздялата плашеща
въпросите в огън горят
с душата му гаснеща.
Ах, че се сбъдна сънят...

Защо гневно е чувството
към всичко в света,
като моя вината е,
изиграла Стръвта?

От стр. 5

**АСОЦИАЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИ ПИСАТЕЛИ И ПИСАТЕЛИ
ОТ ДРУГИ КОНТИНЕНТИ – ВАРНА****БЪЛГАРИ – ПИСАТЕЛИ ПО СВЕТА**

Не разбира, предава се
по-низка от твар,
без дихание, ходове
и към мене без жал...

Между пръстите сгущени
косите мълчат.
А как са целувани
те в гневна печал...

Ти – грешник и дявол си
и не стига това,
а болката тягостна
сам в теб припозна!

Нелеп е животът ни!
Загубен в подиря.
Къде скри всички спомени,
че и аз имам да крия.

Да забравя за ужаса,
за съмнения двеста,
да поискам от себе си
прошка уместна.

Разпилявам се, плаша се!
Не съм аз в тишината!
Убий ме! Да, свършва се!
Да затворим вратата!

Но мълчиш, ти, предателю
в страха от отплата.
Как се каеш мъчително
и насила с Лъжата.

Мълчи, така трябвало,
казват по-старите...
Че грешките помнели
в мъдростта си чинарите.

ЕЛЕОНОРА ХРИСТОВА,
Великобритания

АНТРАКТ

Разбуждам се присънено,
погалвам се в меките кашмирени
завивки,
и отивам да изхвърля токсичните
обелки
от всичкия планктон, който погълнах.

С леки стъпки приприпквам боса
до дясната страна на леглото,
обръщам поглед наляво
и прегръщам възглавницата.

Страстно стискам очи,
извиквайки те отново
в късометражния
ми сън.

КРАЙ НА АНТРАКТА

Завесата отново се вдига,
ти уверено излизаш на сцена.
Някаква непозната мелодия
всява смут в игралната зала.

Звуковата акустика в моя абстрактен
театър
е предизвестие за анархия,
стремглаво настъпваща
в твоята аматьорска трупа.

Все още не си се научил
да играеш без сценарий.

Завесата пада
тежко върху дървения подиум.

Кога ще се научиш да играеш?

Звуковата акустика се усилва,
докато не избави и мене
от левитивното ми
състояние.

Недобро утро.

И за следващия път,
си научи
репликите.
Моля те...

МАРИЯ ДОБРЕВА, Италия – Чехия

НЕВИДИМИ НИШКИ

Спокойно, лазурно и чисто...
Адриатическо море...
Вървя по пясъчната ивица,
запретнала дънки.
Топлите води
гаят нозете ми
и аз, отправила поглед
в хоризонта синеещ,
се пренасям далече, далече...
Далече във времето,
далече от този бряг.
Връщам се към
вечно живия спомен
на младостта
и моето море – Черно море.
Колко утрини
посрещах деня
на брега ти,
мое море.
Колко песни
изпяхме заедно
и колко мечти
споделих с водите ти!
Вървя по чуждия бряг,
но зная, невидими нишки
ме свързват все с родния бряг.
Защото няма граница за водата,
тъй както за мисълта.

СЛАДКО ОПРАВДАНИЕ

Да смяташ,
че вечно друг ти е виновен
е сладко оправдание,
но те подвежда.
Не виждаш безпристрастно
и спираш да опознаваш
най-трудния обект за изучаване –
самия себе си.

Още древният Сократ е казал:
„Ако решиш да промениш света,
започни от себе си.”
Но да работиш върху себе си –
това е трудна кауза.
По-лесно е да „вдигнеш чашка”
и да осъждаш другите –
съседите, роднините,
колегите, министрите.
Те са виновни
за лошото ти настроение,
за малката заплата,
за ниското ти самочувствие.
И тъй... животът си тече.
Ставаш спец в обвинението.
Пропускаш ценно време
да разработиш
кариера от богатство.
И напускаш този свят
без да разбереш,
че неразработената кариера
си самият ти.

ДОРА ДЯКОВА, Австралия

ЛОЗАР

Извива пътят сред лозята
с каруци, хора... Гроздобер.
Баща ми – влюбен е в лозата,
а тя – в един пенсионер.

Подрязваше на пролет пръчки
и пръскаше със син разтвор...
Ръцете му – напукани и с бръчки,
но тръгваше за лозето с възторг.

И щедра биваше лозата,
наляла кехлибарен грозд...
Но днеска съхне сред тревата
като стопанина – под кръст.

Аз пазя спомен за баща ми,
за здраве вдигнатият гост –
те идват тихичко в съня ми
по стар, отгъпан коловоз.

ЗА ДЪЖДА

Днес с облака дъждът пристигна
и тъй внезапно завала.
Аз исках надалеч да стигна
и мъничко ме заболя.

Вали дъждът на едри капки
и как поройно плиска,
а хората прескачат локви,
ала природата го иска.

И той вали защото знае,
пръстга с любов го чака.
Дори с чадъра си, накрая
нозете ми окаляни оплака.

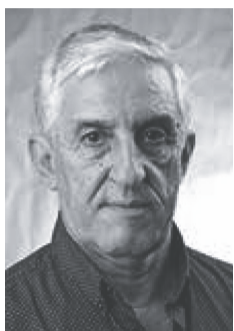
Дъждът – очакван и неканен
все тъй внезапно руква.
Ала човек е толкоз странен,
ту радва се или пък хуква.

В дъжда е хубавото време,
защото пада поривисто.
Той идва мръсното да снесе
и всичко да направи чисто.

Из „ДЕКЕМВРИ“

Както казва народът – не е важно дали трапезата е традиционна или екзотична, важното да е богата и с хубаво послание за бъдещ берекет. И още по-добре ще е, ако се сетим и за невидимия гост на трапезата – Надеждата.

Не трябва да забравяме и традицията да се предсказва какво ще е времето през месеците на годината – дали ще е на берекет, традиционно здравословна ли или с перипетии и т.н. В различните краища и райони се използват и разнородни прийоми и помощни атрибути. Като се започне с простиците поглеждаме какво е времето навън

в празничната нощ, защото то ще ни подсказва какво ще е през юни. Преминува се към използването на възгледи от огнището, парчета от лучени люспи, листа от бръшлян, подслушване на съседите за име, което ще бъде годеник или годеница на тези, които са във възраст за задомиране... и се стигне до сутрешното поглеждане към пепелта, останала от „бъдника“ в огнището или в камината. В народните вярвания трайно място са заели свръхестествените същества – караонджоли, вампири, таласти и други символи на злото. Като противоявие е обичаен коледуване, който трае от полунощ до изгрев слънце на Коледа. Песните на коледарите имат магическа сила да прогонват тези зли и пакостни същества. Народът е определил формацията на коледарите: водач, трохобер, баба, дядо или котарак, музикант, традиционно гайдар, но може и с друг музикален инструмент, както и четници – певци.

Лека – полека и до обяда, който вече изобилства с месни ястия, защото завършват постите по случай Рождество Христово, започнали на 14 ноември – в деня на Св. Филип.

Ако се опитаме да погледнем далеко назад, от кога датира празника, ще стигнем до IV век, когато е доказано, че е започнало това богослужение – през 336 г. в Рим. Преди това е било като подвижен празник, но не посветен на рождество Христово. Римляните го наричали „календи“ – на зимното слънцестоене, също така и начало на всеки месец, от където идва името му. А още по-назад във времето езичниците са празнували на тази дата Деня на непобедимото Слънце. Християнските отци решават да се чества истинското Слънце на правдата – Христос. И това се приема от православните, римокатолиците и протестанството, за да се отпразнува в съответствие с конкретните традиции. Различно от нас само арменската църква го празнува на 6-ти януари, а други общности на 7-ми януари – по Юлианския календар.

На третия ден православната църква събира всички, за да възхваляват с песни божията майка и затова този ден се нарича Събор на Пресветата Богородица.

И следват зимните празници един след друг, обединени от желанието за здраве, късмет и благоденствие.

ЯНУАРИ

Прието е чествуването на Новата година да се счита за най-древния от всички съществуващи праз-

НЕДЯЛКО ИЛИЕВ

Из „ДВАНАДЕСЕТ СА“ – 2019 г.

ници. Знае се, че е спазван още в древен Вавилон, преди повече от 4 000 години. Независимо, че има народи, които го отбелязват в различни календарни дни и броят началото на годината по различен начин, това не нарушава древността на тържеството, напротив подчертава неговата важност. Новата година е и си остава символ на надеждата, вярата и любовта на човечеството. Мисловна граница, която цивилизацията ни създава, за да подчертае силата на Доброто.

И ако тази граница е илюзия, то човешките очаквания и мечти са крачката към реалността. Не случайно с първите ѝ стъпки, на Новогодишната трапеза се завърта баница с късмети. Вярва се, че годината ще се движи под знака на новогодишния късмет и неговата реализация е сигурна. Новата година е символ на новия живот, на това което ни очаква, преди всичко в личен план. За по-добри неща във всичките насоки на живота ни, защото това ни прави по-съвършени и осмисля битието ни. Казват, че Цезар е освободил един от своите роби за това, че му е пожелал през Новата година да живее по-дълго, отколкото през изминалата. Явно, тя ни мотивира да бъдем по-добри човешки същества, независимо, че при различните индивиди е на различно ниво. Генетичната ни кодировка, домашна, битова, социална и т.н. среда, действа строго индивидуално и за нейното разбиране трябва различно време. И какво щеше да се получи, ако при всички хора, без изключения, тези стремления траяха постоянно, цяла година, или с други думи бяха еднакви?! Една хомогенна система, без процеси в нея, как ще се разбира еднаквостта на различията?! Въобще ще има ли различия? Понятият като прозрение ще съществуват ли?! Може би, когато открием отговорите, ще влезем в ново измерение и тогава ще имаме единна ценностна система и познанието ще е на друго ниво... Но това предстои и навярно по време на една Нова година всички ние ще го разберем. Така или иначе Нова година си е ритуал и човечеството, а не човекът, ще реши да се запази ли или не.

Но какво е един ритуал без атрибути?! Затова да отдадем нужното на келтите, дали ни един много красив символ – Елхата. Естествено, в онези години на никого не му е минавало през ум да отсече елхичка, защото се вярвало, че в гората живее Горското Божество. Негов дом е била най-голямата и най-красивата ела. Естествено е всеки да иска да е приятел с дървото, защото Божеството се почита и няма как да дружиш с него. И древният разумен човек разбира, че за да получиш, трябва да дадеш, а не обратно. Така той започва да носи скъпи за него неща пред дома на Божеството, като храна, плодове, красиви накити и т.н. Във времето нещата се развиват, опознават, за да стигнем до съвременния вариант на красивото зелено дръвче, аранжирано според вижданията и възможностите на обитателите

в конкретния дом. И този символ на вечния живот – елхичката, носи ясно послание: красивото и духовното да са винаги наш спътник.

В славянската митология има изграден образ на зимните студове в лицето на Дядо Мраз. Той е с дълга бяла брада, ботуши и шейната му се тегли от тройка коне, което пък се свързва с желанието и надеждата за добър урожай през годината. През 1935 г. (по съветско време) този образ става Новогодишен символ заедно със Снежанка – негова внучка, помощница и посредник между децата и него. Пропагандната машина е сериозно нещо, може и да даде, но като че ли повече взема от личността. У нас близо 50 години образът му е свързан с много радост и трепети за армия от малчугани. Това в крайна сметка е по-важно от подмолните послания на хора, носители на ретроградността. Тъмното и светлото са характерен белег на действителността ни и въпрос на лична воля е кой в кой свят ще пребивава. Интересното е, че и двете групи на човечеството празнуват или най-малкото се интересуват от Новата година, а тя е символ, както казахме на Доброто.

Доброто може да се изразява в развитието и познанието в полза на човечеството, а това изисква ред и разбирателство в комуникацията. Така на 4 октомври 1582 г. папа Григорий XIII въвежда календар, носещ неговото име и коригира слабости на предходния Юлиански календар. Последният е заместил Римския като по-точен. По своята същност Римският календар отчита времето по лунни изчисления и включва 10 месеца. Започва от месец март, носещ името в чест на Марс, бащата на Ромул – основателя на Рим и първия римски цар. Също така се е считало, че зимният период няма нужда от месеци. През VIII век пр. Хр. вторият римски цар Нума Помпилий прави календарна реформа с цел постигане на по-голяма точност и затова са добавени месеците януари и февруари. Шест века по-късно януари заема първо място в летоброенето. Името му идва от бог Янус, който е с две лица и гледа едновременно и в миналото, и в бъдещето. Латинската дума „idnuus“ означава врата, оттук следва извода, че месецът е преход, врата от едно нещо към друго. И още един факт, през 153 г. пр. Хр. в Иберия избухва въстание и това налага Консулите, главнокомандващи армията, да заемат постове си не на 1 април, а на 1 януари. Впоследствие това става традиция този ден да се налага като Нова година – денят, в който текущата година се заменя със следващата календарна. Така отново стигаме до началото на нашия изказ – Новата година, но вече малко по-богати от преди т.е. не сме в кръг, а в спирала. И нека добавим, че в Япония януари си има за символ цветето камелия и... ракурсят е оформен.

Този месец е повече или по-малко снежен, но не количеството сняг е важен, важни са снежинките. Тези шестоъгълни, кристално-ледени чудесийки, истински феномен на природата, с отворената си и мека структура наваяват спокойствие и „мека ти-

шина“. Те са като хората – уж изглеждат приблизително еднакво, а всъщност са толкова различни и индивидуални помежду си. Носители на определен код с грациозното си движение в пространството, магнетично привличат погледи. Традиционните ѝ няколко милиметра големина и шестоъгълна структура са привличали изследователи още в древността. Първите документирани и запазени сведения датират от II век пр. Хр. в Китай. През 1944 г. на 30 април в Москва формата на снежинките е била като шраусово перо. Трайната им симетрия е константа казват специалистите, но различната им форма е функция на съотношение между топлина и влага. И ако се замислим тези два фактора не са ли елементи на всемирната любов на практика?! Явно, малкият процент от възможностите на човешкия мозък, с който боравим, не ни дава възможност да проумеем огромна част от състоянието на вселената. Но чрез човека Природата се самопознава, както казва философът Фридрих Енгелс. И други мислителци, и гении на човечеството са се занимавали с тези проблеми и питанки. В частност, структурните свойства на снежинките са наблюдавани през 1591 г. от английския математик Томас Харие, но за съжаление той не публикува своите размисли и конкретни наблюдения. За разлика от него Йохан Кеплер и Рене Декарт оставят трудове за формата на снежните кристали. Микрографските изследвания на Уистън Бентли през 1885 г. както и натрупаният опит, помагат да се класифицират повтарящи се структури и близко съответстващи форми, запазвайки строгата индивидуалност на отделните кристали. Снежните също си имат свои рекордьори – най-голямата е с диаметър 38 см. Измерена е на 28 януари 1887 г. във Форт Кео, САЩ.

Откритието, че снежинките издават звуци, т.е. говорят, още повече ги сближава с хората. Направените записи могат да се изтъкуват и така: Няма разлика между гениите и обикновените хора, те търсят Красотата и ако има различия, то е в начина, по който го правят. Тези първа човечеството ще учи езика им и както казва един велик мислител, снежинките са писмото на Бог. Остава дилемата: Защо толкова много хора не разбират Божиите знаци?!

Само че след лавината от въпроси идва времето за купони. Работа, работа още древните са го казали, ама трябва и отмора. Какво по-хубаво за хората – от песни и танци на народите. И се редят най-хубавите снежни именни дни... Не случайно се започва с Васильовден, означаващ Царски. В народния календар е определен като Сурваки. Той символизира любовта, прошката и благотворителността.

Вторият ден е посветен на най-силното домашно животно – вола, основна въргатна сила в миналото. Освен на силата този ден е празник на свежестта и на растителния живот, защото имен ден имат всички носещи името Силвия. Знае се, че „силва“ е гора, но Църквата почита и паметта на

кръсника на Константин I Велики – Свети Силвестър. След като той със силата на вярата си връща живота на умъртвения от магьосника Замврий вол, се счита за покровител на животните и най-вече на воловете. Затова денят носи името Караманов ден (Волски празник). В Народния календар този ден има и друго име Муговден (Риначовден). Традицията е ергените, които са готови дом да въртят, да отиват в домове на момите за женене и да изринват торта от обора. Предвидливият стопанин оставя торба с храна и бутилка вино за усърдните момчета. Тежко ѝ на онази къща, която не е оставила такава торба. Става за подбив на всички, а на момата се лепва етикет „запушена“ и трудно си намираща жених.

Трети е рожден ден на Мел Гибсън, Михаил Шумахер, Цицерон и т.н. А следващият е за Тихомир, който ни отвеща към едно от най-трудните човешки способности – да чуваш тишината.

Ето го и Богоявление – по нашето Йордановден! По традиция във варненския катедрален храм утринта е за литургия, водена от Варненския и Великопреславския митрополит. След нея е осветяването на бойните знамена. Следва парад на представителните блокове от Варненския гарнизон под звуците на представителния духов оркестър на Военноморските сили. След повдигнатия патриотичен дух идва ред на литийното шествие. Начело се носят рипидите (кръгли дискове изобразяващи шестокрыли ангели), следват църковните знамена (хоругви), архиерея, свещенослужителите с помощниците си, офицерството, представителните лица и гражданството. Шествието минава през централните градски улици и спира в алеята на възрожденците. Поднасят се венци и цветя – най-често на паметника на Христо Ботев, защото е рожденият му ден. И се продължава към първа буна където става хвърлянето и ваденето на светия кръст. Командата на варненските плувци и ватерполисти винаги има сериозно присъствие. Извадилният кръста е най-щастлив и за награда – най-обгрижван!

Следват дните на Иван, на бабите акушерки, Таня (успокоителка), Нина, Антон (безценен), Атанас (безсмъртен), после Евтим (благодарен), Григор (бдяш). За да завършим с 31-я ден – Средзимие, празник, който е остатък от най-старата индоевропейска Нова година. За нас този ден е посветен на свинарите, конярите и всички животновъди. А международниците са го посветили на Бижутера. Тези древни майстори от нашите земи си остават ненадминати и в днешно време като все още не е ясна техниката и технологията им.

Вместо финал, няколко думи за иносказателната пиеса на Йордан Радичков „Януари“, не само защото с нея се затвърждава мнението, че този месец е най-българският, но и защото сюжетът, поверията, музиката и действащите лица са прототипи на хората от северозападна България. Самият класик Радичков казва: „Тази пиеса не дава отговори на въпросите за сложната човешка същност, а само ги поставя“. А ние се питаме: в човешките възможности ли е да си отговорим на тези въпроси?

С ПРОНИКНОВЕНИЕ, ТАЛАНТ И ВИСОКО ПИСАТЕЛСКО УМЕНИЕ

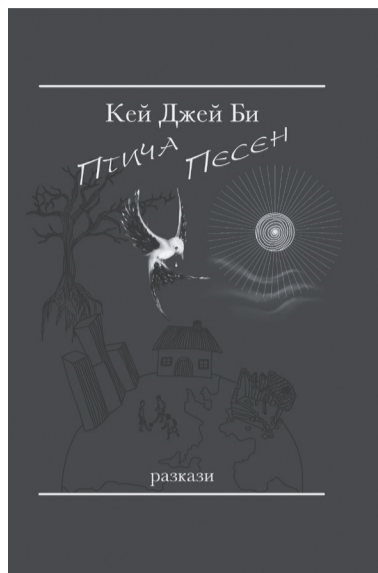
В тази книга Кей Джей Би включва 15 разказа, които представяват отрязъци човешка история и различни агрегатни състояния на човешката душа. Всеки един от тях носи специфично послание: за мира, за продължението на живота, за поуците от миналото, за необходимостта от полезна активност, за разчитането на знаците на природата, за човешката уникалност и човешката еднаквост, за миговете на вечното край нас, които са знаци на екзистенцията и вдъхновението, за изконното и оригиналното, за реалното и фантазното, за таланта и бездарията, за любовта и за всичко, което се свързва с не-любов, за автентичното и променящото го, за високо съзнателното и първичното.

Всеки от тях въвежда в атмосфера на активно, пряко, конкретно действие и предизвиква фантазията като елемент на вълнуващата художествена представа. Поставя на преден план значимостта на хуманността, изостря и задълбочава смисъла на

диалозите и реакциите, подчертава открояващата се психология на героите. Както и техните разбирания, тяхната убеденост, тяхната житейска позиция, които се самодоказват тъй като са основа на съвременната морална и нравствена актуалност, на средата, на обществената същност и общоприетост.

Усещането за камерност на места в разказите е успешно постижение на писателката. Чрез него се създава своеобразно ехо, трамплинност на вътрешното, на духовното в света във от нас – светът на целия живот, светът и на другите, светът на човешкия акт. А вниманието се концентрира върху детайла, откъдето тръгват и обобщаващото, и мащабното, и всичко, свързано с общото т.е. създава се една много по-наситена емоционално и интелектуално картина и има едно навлизане в многопластовото, водещо към полифоничното.

Разказите засягат различни теми от живота като заплахите на смъртта, оцеляването на чо-

вечеството, вечните измерения и самоизмеренията на личността с тях, самотата и споделеността, щедростта на природата и отнемането на чистотата ѝ, ежедневието на ритуалите и навиците, животът на предметите.

Неосъзнатата историческа гениалогия на съвременника е любима тема на Кей Джей Би.

Тя навлиза дълбоко в нея, доказвайки че съхраняваме в себе си първите стъпки на човечеството, както и първите оцеляващи решения, довели ни до днешния ден. Нищо не си е отишло от ежедневието и паметта на болката ни, а превръщането на общуването в театралност е най-голямото заблуждение и забвение на човешкото за човека. Носталгията по цялата човешка същност – до корените на човешкия свят е едно преминаване на екзистенцията през времето и пространството, за да се убедим, че ще ни има преди всичко като духовни същества, каквато е и самата мисия на рода ни...

Образните и фразеологични находки в тези разкази не са самоцел, а са естествен художествен елемент, достойнство на творческия глас и стила на писателката.

Кей Джей Би пише с високо чувство за отговорност към фразеологичната изразност и пълнота. Във всички разкази тя е ярка и запомняща се.

Освен тематични, фразеологични, не малко словесни в разказите на Кей Джей Би има и много психологични находки.

Новаторският подход на писателката да одухотворява предмети, явления, състояния, измерения на времето и пространството, както и да предава настроения, вълнения, психологични влияния на обекти, които са част от човешкия свят е сериозен белег за големия ѝ талант и творчески възможности.

Имайки предвид наградата на Кей Джей Би в Чикаго (САЩ) – първа награда за разказа „Птичя песен“ (Салон на изкуството 2017 г.), както и все по-голямото внимание към творчеството ѝ днес сред англоговорящите, испаноговорящите, френскоговорящите и много от народите в Европейския Съюз, тя е безспорно един най-добрите съвременни български писатели – белетристи, майстори на разказа, които достойно ни представят.

Ст. Пенев

Скърцаше ключето в катинара, виснал злочест на разлюлените врати, металът в цвят провиснало зелено се стичаше от незнаяността на времето и пазеше един оттеглил се вече живот. Оградна мрежа се висеше в двете посоки, в дъното ранното слънце огряваше белотата на къщата.

Бутнах олющената пръчка, хващаща вратите, металната панта изви звук, изтласкайки тежката порта. После се спусна тишина. Спрях се в самотата на времето... Задишах тревожно и дълбоко, за да дам право на чистия въздух да нахлуе в мен... Боровете отгатък къщата клатеха върхове в игра с невидими стонове. Нямо е. Свирепа тишина се бе слегнала над земята, която до скоро ти, тате, ровеше с едрите си ръце. Широките ти стъпки бяха застинали завинаги. Суха земя, плачеща за нечия любов... Като любима, търсеща половинката си, за да се възроди от човешки говор, смях, вода и цвете. Земята гореше от недокосване.

Вървах тихо напред по изронения път и боязливо оглеждах замрялата градина. Няма кой да ме посрещне, тате. Да ме покани да остана. Не се носеше мирис на вкусните ти гозби. Поканих се сама и седнах на мраморната, тежка маса, която носеше послание и отпечатък, редена от грубите ти, работливи ръце. Вихрушки от приятелски вечери занавлизаха през кожата ми, осезаемият спомен бе неумолим и музиката се върна в мен изпята, изтанцувана.

Пейката окаяна проплака своя си песен, невидяла скоро човек, облегнах се неспокойно и вдигнах взор нагоре, за да задържа океана от сълзи. Затърсих успокоение на дъха си сред изсъхващите клони – като нокти страшни те ми се видяха... И

КОЛЧЕМ ПРАГА ПРЕКРАЧА

На баща ми

на джанката ѝ тежаха годините. Предсмъртно раждаше едрия си кехлибарен плод, вкусът ѝ тънко се свлича в устата ми, дърпа спомените към събрана шепя сливи. Небето се прокрадва и пътува над умиращите клони, недообран златен плод се размазва с гнилоост по плочника – чак листата са гузни, че са се родили. Ах, тоя мирис на самота...

Ти не харесваше самотата, тате. От околните вили още споменават майсторлъка ти, учеше ги на важни неща, услугваше им. И им се караше, кога не те послушат, че я виното развалили, я мазилката им паднала... И мене, и сестра ми често гълчеше, дори и улегнали жени, но навярно е имало за какво. И за добро ще да е било... Живееше в собствените си грешки, а ние ти дадохме и нашите. Пред очите ми е жълтооветляла картина на момче, тръгнало само от село да си дири късмета, жадуващо за знания и без ток – на свещ четящо. След това израснало и ръцете му са пръснали потоци от ток и из най-загътените села, светлина изместила тъмата и хората щастливи празник вдигат. На мъжките си внуци важните си заръки остави, настойчиво и упорито те да се изучат, да вярват в себе си и да бъдат с неспокойна мисъл, да тачат свободата като водата, лидери и мечтатели да бъдат от ново поколение.

Не се забравят ценните ти думи... Липсваш ни... Жестоко... Тежко и дълбоко. Какво не ми каза, тате? Кога земята плаче как да я чуя? Как да я чуя, когато в сърцето ми вик има? Къпините с техните хищни тела превземат недорасла, слаба тревичка, в душата ми бодилите им пускат пипала... Пейзажът се превзема в

няма тишина.

Чух звук. Асмата сълзи рони... Заболелите зрънца обсипват земята. Тя тях ще ги приюти... А моите зрънца от сълзи, тях кой ще пресуши?

Стърчи и стълбата, разкрячена на двора. Качен на нея, лист по лист, лозницата оглеждаше като най-красива, млада мома, а тя така разпрела тънката зелена прежда подхранваше в спирали наедри гроздове. Сега те виждам, сякаш си под тях, разперил си ръце в прегръдка, може би последна... Живот цареше тук и семпъл благодат. Кокоски рошави, другари те ти бяха, когато ние в път извит по чужди мостове вървахме. В измерено далечно разстояние, засмукани в забързан ритъм, не чухме как петелът вие глас и ти говореше му, щото няма никой...

Болката в гърдите ми изпука. Сива мъка през лицето ми мина, към зимника се запътих да видя и там пораженията на смъртта. Бурето се търкала – обърнато, празно. Кой плодът да обере? Цъфти, ражда се и умира недокосянат. Помещението е пропито и още носеше мирис на ракия... Теглилки, колбички, рафтове застинали, приличат на декор от забравен филм. Закачих нещо с крак, то издрънча и се търкулна по циментовия под. Усмихнах се. Пръскачката. Видеше ми се сега тъй голяма, а на големия ти гръб изглеждаше като детска играчка. С нея ми напомняше на Карлсон, който живее на покрива. Смешно, едро и непредказуемо дете. И ти летиш тате вече нейде над покривите и пакости можеш да правиш на воля. А аз – земната, тук, една смес за пръскане не мога да забъркам...

Излязох от приземието, от срам и безпомощност лицето ми се оцвети. Тръгнах покрай смълчания кладенец с ръждясала макара и глуха вода. В летните жеги студената вода обливаше динята и ракията. Децата режеха резени и прижулваха очи от удоволствие. Вледенената ракия в компания със слънчевите доматки ни раздумваха в живите летни вечери. Бурените изчистихме тате, тъй да знаеш, болката не можем да изчистим. Тук сме твоите наследници, често идваме и по земята твоя вървим, но все ти из празното пространство ни се виждаш. Две щерки сме, дори овошките не знаем как да напръскаме и застаряващ плод да спасим. Но мило ни е тате, когато колчем прага прекрачим... Дъхът на зрелите лета е родил трайната любов между поколенията. Люлката, смазана летеше от лешника към простора и с глъч се сменяха момченца и момиченца, твои внуци. Дъждът прогни дъските ѝ, унило заглъхна тялото ѝ, нещастна ми се вижда с минаващ празен въздух.

Туп. Туп. Ябълка падна. После още една. Кога и ябълката посърна и бързо остаря?... Туп, туп, мъртви ябълки падат по мъртва земя. Притъмня ми. Душата ми болна, ей в оная земя дупка се свря, дето предното лято и смока се мушна. Приклегнах и загребах в шепи овехтели листа. Шумолящи в ръката ми глас ронеха за преходността на живота. Под тях, уплашени затърчаха мравки. Телцата им се виеха напред-назад около мравуняка, антенките им докладваха за нечие нашествие. Без тебе, мравките колонии изградиха, мишлетата тичаха свободно, дорде горска котка не премине случайно през вкочанената земя.

Навяват спомен за живот. Откъснах в ъгъла смокиня. Сладка е. Наедрия от неоткършени клони, разперва се, завзема още и още място и върви нагоре необезпокоявана, сякаш иска компания да ти прави там – горе.

Запретгръщах стволите на дърветата, да чуя тъгата им. Докоснах ствола на крушата. По-суха е и от земята... Сочна и жълта, сега горчива кора е останало от нея. Дали дърветата помнят говора на стопанина си?... Дали, ако с нокти разровя кората там гласът ти ще намеря, тате?... Къде отиват спомените?... Дълго ли пътуват? Или сладкодумните ти разкази висят записани над стряхата, под стълбите, под парапета, дремят като лястовици чакащи полет...

Стените жадни и те за теб питат. Историите твои чакат, все подробно описани. От тебе чува за скоростта на земята, от тебе чува имена на велики царе и далечни държави, докато купата пръстена с вино масата обикаляше и поеше очаквани гости – патилата ти земни, записани останаха тука. Пещта сигурно и тя пита къде е стопанинът ми, едрият балканджия, дето в мене огън кладеше и мръвка и хляб по съмнало печеше...

Попитах всяка буца пръст за спомен, нека ми разкаже. Попитах цвят и вдигнало се слънце, попитах за утеха и шурца... Спомен има, но утехата я няма...

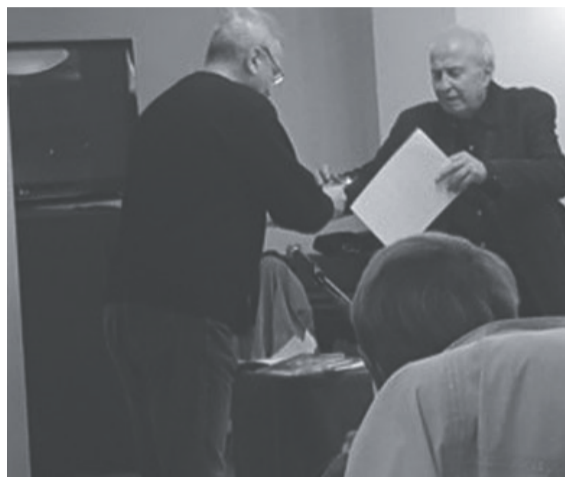
Туп, туп... Ябълките болни падат. Зашумяха къдравите клони... Поглед вдигнах с излетели птици, върнах си лицето ти, видях – усмяно е, ръка протегнах към изпраното небе и с пръст написах в пространството „Обичам те, тате“. И помахах с ръка за сбोगом... Другото остана в мен... завинаги.

Кей Джей Би

В първата половина на м. ноември в Рождественски салон на изкуствата във Варна, провеждан ежегодно под егидата на кмета на града Иван Портних и Варненски и Великопреславски митрополит Йоан (в Арт-салона на Радио Варна) бе отбелязана тържествено (с всички мерки за сигурност във връзка с Ковид-19) 10 (11) годишнината на Сдружение Литературно Общество – Варна (СЛОВ). Литературната проява премина като един от поредните литературни салони на СЛОВ (Литературен салон – Варна с водещ Станислав Пенев е десетгодишна запазна марка на СЛОВ за премиери, срещи с известни писатели и ръководители на писателски съюзи, за авторски рецитали, за международни писателски срещи, за литературни дискусии, диспути и обмен на идеи в литературата, за сключване на договори за сътрудничество и творческо развитие).
На този Литературен салон (веднъж вече определен за 16 април 2020 г. във Великденски салон на изкуствата – Варна, но

НАЦИОНАЛНАТА ЛИТЕРАТУРНА НАГРАДА „ЙОСИФ ПЕТРОВ” ЗА 2020 ГОДИНА – С ВАРНЕНСКИ АДРЕС

отложен заради Извънредното положение) „Почетна грамота” за дългогодишна подкрепа на работата на СЛОВ и на вестник „Литература и Общество” (ЛИО) – Национален вестник за литература, изкуство и обществен живот, издаван във Варна, получиха кметът на Варна – Иван Портних, зам. кметът на морската столица Коста Базитов, директорът на дирекция „Култура и духовно развитие” Антония Йовчева, началникът на отдел „Градски празници и чествания” Георги Венин, издателите на в. ЛИО – Петър Тодоров и Кирил Тодоров, председателят на Съюз на българските писатели Боян Ангелов, председателят на Съюз на независимите български писатели академик Марин Кадиев и над 190 други представители на държавни институции и организации за литература, култура и твор-

чески дейности, на граждански организации, писатели – български и от други страни, художници, музиканти, бизнесмени, почитатели на литературата и литературно-творчество.
Почетните грамоти бяха връчени на присъстващите или изпратени по ел. пощата (след обявяване на имената в залата).
За двете си стихосбирки, издадени през 2020 г. – „Морски

стихотворения” и „Влюбени стихотворения”, поетът от Варна – Станислав Пенев получи Националната литературна награда „Йосиф Петров”. Тя му бе връчена от академик Марин Кадиев – председател на СНБП с думите: „Тази награда е висока литературна награда, която връчвам на Станислав Пенев за неговото литературно творчество. Той е впечатляващ автор и на произведения за морето, и на любовна лирика, нещо, за което съм писал и ще продължа да пиша. Ще добавя, че специално за него тази награда аз свързвам и с организационната му дейност, както и с организационните му и творчески журналистически умения и талант.”
Поетът Станислав Пенев благодари и отбеляза, че възприема наградата като израз на отношението на българското общество и литературните среди към морска-

та и интимната теми в литературата ни във връзка с предстоящия празник на морето и моряка – 6 декември, Никулден.
Поздравени бяха писателите на СЛОВ – Гергана Славова и Павлин Павлов, приети преди дни в Съюз на българските писатели, а академик Марин Кадиев връчи членски карти на Съюз на независимите български писатели „в забележителната 30-та година от създаването на този съюз” на други четирима писатели на СЛОВ – Димо Стоянов, Керанка Далакманска, Лилия Маринова, Силвия Милева.
Зам. кмет Коста Базитов поздравя присъстващите, обръщайки се с топли думи към: „моя учител по литература от студентските ми години Марин Кадиев”, както се изрази и отбеляза удовлетворението си от активната и ползотворна литературна дейност на писателите от Сдружение Литературно Общество – Варна (СЛОВ) и в черноморския град, и на национално, и на международно ниво.
(Соб.инф.)

ПРЕМИЕРА НА КНИГА ПО ВРЕМЕ НА ЛОКДАУН

КАРТИНА

Невидим зад брадата на дъжда,
дъхът на всеки облак бял се крие...
Живот небесен пали днес свещта
и в утро с дневна светлина се мие.

Донася този ден в мен светла страст –
небето на душите се издига.
... Дъждът не спира – търси нещо в
нас:
пространство и човешко да събира...
24.05.2020 г., 5.41 - 7.00 ч., Варна

МОНОЛОГ НА БРЕГА

... Винаги голямата вълна
има силата, която
временно ще застраши брега
с устрем страстен, необятен.

Няма за вълната – няма дъх
след крайбрежните капани:

чувствата й – светлина и лъх
са в небесните поляни.

... Искан да й бъде вълнолом –
пътя неин да пресичам...
Да разбивам вихрения щорм,
да се уча пак да тичам...

... Волността вълната носи в мен,
поривите стари породила:
над брега да свети божи ден –
за това аз имам много сила.
26.05.2020 г.

ОБЯСНЕНИЕ

На слънчев лъч искрата ще ти дам,
на вятъра – нестихващата воля,

СТАНИСЛАВ ПЕНЕВ из „ВНЕЗАПНИ СТИХОТВОРЕНИЯ” – 2020 г.

на изгрев нов сърцето с онзи плам,
след който всичко е любов – не роля...

... Не си без мен щастлива тези дни –
ни весела, ни радостна, ни светла...
Разпятие в душата ти мълчи:
доверието в лято пъстроцветно.

Научих се да търся в теб черти,
които грабват и им коленича,
защото ме изпълваш все с мечти,
а от дъха им почвам и да сричам

една след друга сричките: „лю – бов”...
Една след друга: „искан, те”, „о – би
– чам”...
... Събират се... На всичко съм готов
и миналото си без теб отричам.

27.05.2020 г.

ДНЕСНО УСЕЩАНЕ

Топи ми се животът като сняг –
а само преди дни натрупа...
Избели всичко – няма бряг...
Но сякаш младост ме потуша
по рамото и старостта умря
в очакване да светне рано,
а ехото само, само замря
и в заснежено е спряно...
... Животът се топи – невидим сняг
в горещата прегръдка, слята
между приятелите ми и враг,
безсмъртието искаш на душата.

23.09.2020 г.

ОТКРИТИЕ

Безкрил съм, да... И в този свят
обречен
да пъпя долу цял един живот...
... Така роден съм аз: Икар съм вечен
с надеждата за слънчевия свод...

И днес ще литна... Висини безкрайни
отварят път, чертаят онзи риск –
на полет с неизвестност, с божа тайна:
съдба на птица ще потърся, вис...

... Кръжи духът ми, тялото – в земята,
летя с мечтите си от трън на трън.
Аз винаги съм горе неочакван...
Отдавна всичко се превърна в сън.

... Щом сутрин рано стана с мисълта
за полета, родил у мен копнеж
да стигна хоризонтите в съня –
отдавна осъзнах, че съм безбрежен.

26.09.2020 г.

Може ли морето – страст и блян,
да не идва и в съня ми нощем?...
С пътя Млечен: белия капан
за мечтите, търсеци ме още...

Моята звезда – мой ясен знак
всяка нощ да бъде будно цвете,
а изгрялата луна – сирак
утрото да вдъхнови да свети...

Може ли, ще може ли, дали
нощите си в шепата да взема,

обич нося: тя и миг не спи –
любовта ни пак ще е вселена...

... Пълно е сърцето ми с любов,
радостта шуми у мен и знае:
няма разстояния без зов –
само времето за път мечтае...

02.10.2020 г.

На жена ми Веска

За цял живот една любов
и теб в сърцето си аз пазя,
а пламъкът й – нов и нов
не гасне... Влюбен съм на плажа
за още слънце и море,
за още приливи горещи,
за още радостни криле,
за нощите за нас – на свеци,
за искреност и за мечти,
за смях – безгрижен и безценен,
за чувствата, закотвени в души,
които с времето са време
на вечната, голямата любов,
на истината, че сме двама –
един за друг под слънчевия свод
където нищо вечно няма...
... Но имам нежност, дух, искра
и всичко: светлина, начало,
доверие и жизненост – съдба,
и благослов, и чувство, в мен събрало
живота с откровение, с мига
насъщното когато има смисъл...
Годините са нашата беда –
а любовта живот е... И го пишем.

04.10.2020 г.

МИРА ДОЙЧИНОВА е известна българска поетеса и художничка. Живее и твори във Видин, но изявите ѝ са предимно в Пловдив и в София. Има седем издадени стихосбирки: „Време за тишина“, „Всеки ден ще ти бъде късмет“, „Дом на звезди и вятър“, „Душата ми е скитница“ и др. Има и седем самостоятелни изложби, за 2021 г. издаде календар. Има награди и в двете области на изкуството. Носителка е на голямата награда на Международния фестивал „Духовност без граници“ – Пловдив 2018 г. Включена

е в изданието за новите народни будители – „Цветове от Аурата на България“. Според нея главното предназначение на всеки творец е „да събужда“ хората. През свободното си време се грижи за бездомни животни, членува в няколко доброволни организации. Обича да слуша рок музика, да чете научна литература, да гледа фантастични филми и да отглежда цветя и билки. Ако можеше тепърва да си избира професия, би станала учител или ветеринарен лекар.

Поетът е човекът, приел ро-

лята на пратеник на висшите вибрации на Доброто, което той дарява след това на Земята и хората. Човешкият език, на който пише един поет, дали е български или полски, руски, английски, украински или друг език допринася за еволюционния път на цялата Земя и Вселената. И нейните обитате-

ли. Затова е толкова голяма отговорността за посланията, които се съдържат в поетичния текст. Послания, които утре ще станат наша реалност.

Отскоро на поетичната сцена се появи млада, талантлива поетеса – Мира Дойчинова – Ирини. Тя успя да наложи своята поезия на българските си почитатели без фанфари и доброжелатели. Нейната неподкупна природа е въгкана в нейното искрено и красиво поетично слово, което чисти душите ни от мъката и фалша в нашето общество. Думите ѝ ни карат да

прогледнем за нашата изконна същност на светлинни същества, дошли да облагородят Земята и да ѝ дадат част от своята Любов.

Силата на словото на Мира Дойчинова се крие в ненаатрапливото утвърждаване на вечните човешки идеи, с които идва новото време в нашия свят, в непредубедената искреност и изящество на изказа, в близостта и разбираемостта на това слово за всеки изкушен, който се е заслушал или поне е прочел едно нейно стихотворение.

Розалия Александрова

СТИХОТВОРЕНИЯ НА МИРА ДОЙЧИНОВА – ИРИНИ

Имам много какво да ви кажа,
имам много какво да ви дам!
Пак ще раздавам от себе си, даже
чак до безкрая... Била съм и там.
Колко ли пъти сама се завръщам
точно в сърцето си – най-дългия път!
Плаках, обичах, прощавах,
прегръщах.
Нощите пишат, а дните мълчат...
Бягат годините, сменят се вечности,
в миг се обръщат календарите пак.
Колко ли много красиви далечности
сменят със утро най-черния мрак...
Имам и слънце в душата си даже.
Имам какво да раздавам до точка.
Свършат ли думите, пак ще ви кажа,
че ви обичам. И е безсрочно.

ОТ ХИЛЯДИ ГОДИНИ СЕ СМАЛЯВАМ

От толкова години се смалявам.
И малка съм – на его, и на ръст.
Животът ми – една небесна права,
чертае кривини през земна пръст,
през облаци, морета и тревички,
през пропасти от спомени изрязани,
през всичките изречени „Обичам те“,
и още толкова – недоизказани...
От хиляди години се смалявам.
Така и не повярвах във порастването.
Но стана ли голяма, обещавам,
ще бъда само ориентир към щастието,
ще стана дом на птици и мечти,
и в клоните ми ще растат цветя,
а вятърът в душата ми ще спи,
прибрал прилежно звездните крила,
с които ме научи да летя...

Коя съм аз? Която и да е.
Една идея, vyplътена в стих.
Жена, Луна, снежинка и дете.
Търкулната звезда във здрача тих...
Оставена следа по път далечен.
Коя съм аз? Щастливо неизвестно.
Обръщам си минутите във вечности.
И после обичта се случва лесно...
Живеенето после е сънуване.
А всеки сън – мечта за необяти.

СВЕТА СЪНУВАМ...

Не съм специална. Няма как да бъда,
щом в мене бие същото сърце,
което във човека ще пребъдва

минути, дни, години, векове...
Безкрайности от спомени навързани.
Намерих ли началото? Не знам.
За някъде така съм се забързала,
че май пропуснах да пристигна там...
Ще стигна. Във копнежите ще стигна.
И всички с мен. И аз със тях.
Прекрасно е.
Животът трае колкото премигване,
но целият завинаги е щастие...
Не съм специална. Господи, не съм.
Обаче непонятно съм различна.
Светът сънувам – пъстроцветен сън!
И винаги опира до обичане...
Човек съм си. Със всички неизвестни.
Донесла съм светилник със мечти.
Любов да ви запала – ще е лесно.
Но вие я пазете. Да гори.

ОСОБЕНО

Променям се с годините. Нормално е.
На кротост и търпение залагам.
Вратата не отварям на нахалници.
Не влизам в спорове. Не ми приляга.
Променям се. Но не, че остарявам.
И не, че нещо много ми тежи.
Напротив, Пепеляшка си оставам,
особено във твоите очи...
Годините към мен са милостиви,
тъй както милостива бях към тях.
Раздавам време. Много съм щастлива,
че точно като себе си живях:
една и съща – вечната променлива,
превърнала мечтите си в съдба...
Бях лудост до небето ти навремето.
Сега съм радост, вяра, тишина...
Променям се. Нали е неизбежно.
И казват, че това е мъдростта.
Уроците си уча само с нежност.
И после ги разказвам на света...
За глупости въобще не съжалявам.
А грешките са минали по ред.
Променям се. И по-красива ставам!
Особено, огледам ли се в теб.

ЦЕЛУНА МЕ ЖИВОТЪТ

Целуна ме Животът. Беше топло.
А бузата ми пламна от любов!
И тиха, и трепереща, и мокра
самата аз превърнах се в Живот...
Прегърна ме на тръгване. И сложи
в багажа ми и радост и сълзи.
Без щастие светът е невъзможен!
Без дъжд ще бъде пуст. И ще боли...
Погали ме Животът. Бях дете,
което ще потегля надалече.

И няма как пред нищо да се спре,
уверено във звездната си вечност...
Човекът е човек, за да се учи
да бъде обич чак до забрава,
мечтите до последната да случи,
и себе си отново да създава,
със вяра да изтрие всеки страх,
а после да го замени с надежда.
Посееш ли в безкрая само смях,
ще жънеш радост, светлина и
нежност...
И аз така. Нататък съм поела.
И винаги си нося любовта.
Целуна ме Животът. Да съм смела.
И после подари ме на света.

РЕЦЕПТА ЗА ТАЙНА

Да пазиш ключа от сърцето ми,
разбра ли?
На друг не съм го давала преди.
Безброй пътеки земни извървяла,
при теб се връщам всеки път, помни.
Преминала през бурите житейски,
жена на четвърт век и половина,
захвърлих всички истини библейски,
и своите написах. Да ме има.
Затворих тайните си в песен и във
стих.
И всяко време беше оправдано.
В една усмивка детска се открих.
И вече няма начин да ме няма.
Но ти да пазиш този ключ, разбра ли?
Отключва половината вселена.
Каква е тайната да я направим цяла?
Към теб пътувам. И я нося с мене.

Когато се протягам към звездите
(аз знам, че съм родена за това)
да виждам всичко скрито-непокрито,
да нося от пет кладенци вода,
да мога да мълча необяснимо,
да дам на всички мълнии криле
тогава, вярвай ми, съм най-ранима,
тогава просто съм едно дете,
и ти не спирай да се вглеждаш в мене
тъй както аз не спирам да броя
мечтите си – безброй непреброени
и всичките – ме карат да летя...
И всъщност аз, когато се протягам
към някоя изгаряща звезда
единствено към теб се устремявам,
но тайната докрай ще премълча...
И кротко ще те моля за услуга
тъй лекичко на пръсти да ме вдигнеш

и виждаш ли – не искам нищо друго,
а само до небето да достигна...
Когато своето небе прегръщам,
завинаги при тебе се завръщам...

ТАКАВА СЪМ ЗОДИЯ...

Такава съм зодия! Не ме ли
разбираш?...
(Навярно ще кажеш, че се
оправдавам)
Летя и пропадам, обичам, умирам
до кокал все себе си някак оставам
невинна, виновна, и лоша, различна,
сама до небето и с всички – до край,
раздавам, прощавам, мълча, не
отричам
такава съм зодия! И харесвам се май...
Не вярвам на думи, а слушам сърцето
не ме е предавало за минута дори!
И нежност и болка съм скрила в
ръцете си
дарявам, оставам – ако искаш –
вземи...
Не съм като другите зодии, знам
от гордост и глупост много често
греша,
и своите причини оправдавам до края
живея, мечтая, ридая, летя...
А ти ме обичай, ако искаш такава
не ме ли разбираш? Или вече разбра
живея живота не за чест и за слава,
а просто за моята малка душа...

ТИШИНАТА...

Колко много въздишки във нея
са изпуснати само за миг...
Мълчалива е всяка идея.
След това се превръща във вик...
След това обикаля всемира
като дъх, като стон, като мисъл.
Всяка песен самотна умира.
Но се ражда, открие ли смисъл!
И така ще отеква в безкрая.
Този живот акапелно се пее.
Но дали ще се чудиш до края
той ли теб, или ти го живееш?
А въпросите отговор – нямат.
И да имат – какво от това?
В този свят ти пристигнал си само
със едничко парче тишина...
А пък колко въздишки побира
в мълчаливата вечност душата.
Сякаш вътре във теб е всемира!
И крещи... и ехти... тишината.

ЕВГЕНИЯ ТАГАРЕВА е поетеса и преводачка на поезия, пианистка и музикален педагог, автор на песни и клавирни творби.

Родена е в град Разлог, твори от ранна детска възраст. Завършва АМТИ в Пловдив, където живее до днес. Авторка е на стихосбирките „Къща в небето“, „Право на завръщане“ и „Музика от Храма“.

Нейни стихове са преведени и публикувани на немски и полски език. Представя авторски музикално-поетични рецитали в Пловдив, София, Ямбол, Смолян, Лондон, Виена, в Българско национално радио. Активно участва във всички публикации и изяви на Международния фестивал на поезията „Духовност без граници“ от създаването му през 2015 г.

През 1999 г. превежда на български език стихосбирката „Зобница“ на съвременния сръбски поет от Косово Милоје Дончич. През 2010-2011 г. превежда песните на Шопен, Карлович и Мошковски, чиито текстове са писани от бележити полски поети. През 2019 г. Евгения Тагарева издава своя авторска музика в сборника „Звуци от Безкрая“. Стиховете ѝ разкри-

ват дълбокото познание за небесната ни същност. Те са предадени с много богата образност и чрез библейски образи и алюзии. Поставени в съвременен обкръжение, те достигат до смисъла на вечното предназначение на човека с усещането за безкрайното и безначално сливане на човешкото същество с неговата Божествена същност и хармония.

СТИХОТВОРЕНИЯ НА ЕВГЕНИЯ ТАГАРЕВА

Всяко мое движение
тук, на Земята,
е кръгло безсмислие!

А Любовта
Е безкрайно
Високо
Дърво,
Устремено
Към Бога!

Дишам светлина и се обричам
Да бъда пленница на Светлината
Разлиствай ме, душата ми разлиствай,
Господи,

За да изплувам
от дълбокото,
от ниското
и тайните желания да се явят
в неударим стремеж!
Дано те изненадам,
дано те насълзя и очаровам
с несъвършенството си
или с жаждата
за съвършенство!

Да върнем образите към реалност!
Изтънчената риба на Поезията
да върнем в ручей!

Думи!
Есенни следи от небесата!
Дали предсмъртен страх ви сграбчва,
преди да паднете в сърцето ми?!

О, трудно е на Словото да заживее в плът!
Каква любов ще ви е нужна,
в човешките затвори
да дъхате на Вечност,
думи от Небето!

О, влезте в житието
Тази трепетна светиня
На изтерзаните от служене пчели
И се простете с мъка, горест и терзания,
И се простете с нуждата измамна
Да боли!
Ако не ви достигнат силите за радост,
Ако за щастие не ви остане дъх,
Дарете ми горчилка и безсилие
В целебна светлина
Да ги стопя!

Със живите стени от музика
И синьото сияние на истини,
дъха пресекуващо,
аз нося я със себе си нагоре

по билото неравно на Духа.
Защо е тази тежест, Господи,
огромна до безкрайност,
но вълнуваща
Защо така боли от красотата,
забита доброволно
като слънчев нож!
О, моя чудна Къща към небето!
Разкошен орден
За рискованото изпъзвяване от Хаоса!
Най-хубавият звук от Мирозданието
Ще стане тухла в теб,
за да взриви
опасните секунди отчаяние!

Едва догонвам себе си по светли възвишения...
Душа, хвърчило нежно,
защо се рееш толкова далече...
Ще те настигна и в безмълвна радост
ще се стопим!
На хълма ще тържествуваме с безброй създания!

И ще преливат чашите...
Но, Боже, не забравяй да приготвиш
Чашата с Печал!

Към нас приижда
Щедро и могъщо
Силата
На Сътворилите!
Гребете с пълни шепи, хора –
До дъното на небесата!
Поискайте духовните лазури
Да се докоснат до сърцата ви,
А после позволете на сърцата
Да се стремят
И да жадуват...

Не се страхувайте от Скока!
Ние, оцелелите
След риска
Да сме други,
Ще ръсим светещи пера
По Пътя!

В прегръдката
и в тръпката на Пътя
Утеха търси нежността,
захвърлена,
боляща,
нужна,
трептящо задушена

в думи,
думи,
думи...

В прегръдката,
от тръпката на Пътя
умират чучела,
измислени герои,
стопяват се декори...

Движението слива всички истини!
ДВИЖЕНИЕ!
Проверката за постоянство!

На облачния остров те видях...
Ти беше тъжен,
неизменно тъжен и дълбок!
Попи сиянието от ръцете ми и затрептя.

Познах те!
Нека други търсят земния ти ореол
Сред пластове от фотографска слава!
Нека други произнасят името ти,
Без да се страхуват от изгаряне,
а аз не мога!
Вече те познавам!
И любовта сега не е
преплитане на пръсти нежни,
а Слънчев сплит,
издигане към болката.
Сега съм „ТИ“ и ти си „АЗ“...
„Обичам те“ е само сянката
на птичите души
върху Земята!

** *

Ти
Силата
целуна мен
Светлината

Аз
Любовта
целунах Теб
Мъдростта

Взривът бе камбанен
многогонен
необятен

Така Вселената
е сътворена

Два коня бели
в небесата родени

С кръвта на Земята обаягнени
два коня червени

Два черни коня през ада
на ослепели души

Два Ангела с копита,
муцуни, очи и уши

Нека бъдем един за друг
Лъч
от Рая!

Аз помня своето рождение –
тътена на глухата материя –
И как приех плътта за дом!
А после – съпялото усилие
да проговоря, вместо да съм музика,
и да разкъсам полета на стъпки!
Да крача трудно, вместо да се рея...
Да бъда в тътена, а да съм подобие
на светло и велико Себе!

Едва разкрих пред вас
искрящия прозорец на сърцето си,
а вече време е
Да тръгвам!

По светлото дихание на Любовта
се изкачих под купола,
за да се видя
как дишам,
боря се,
преодолявам,
страдам
и умирам бавно,
и умирам
долу...

Но някаква безумна гравитация
ме грабна!
Полетях
и Храмът
своите обятия разтвори.
Неземни дълбини ме призоваха,
пих трепетно сияние и дишах Слънце,
бях истинска и светла над оковите,
възторжено бездомна бях!
Прашинка Вечност!

В небесната магия вярвам
И призовавам ви
Елате, Светове
Елате тук
Преобразете всичко
О, Светове на съвършена светлост
Разкрийте се пред земния човек
В дълбокото му лоно се явете
Магията ви нека блика благо
в недрата на привидна безнадеждност
Да се отърси мантията на Земята
От мрак и отчаяние

Световната душа

Апокалипсисът
е в нас самите!

Да блесне

ПРЕМИЕРА НА КНИГА ПО ВРЕМЕ НА ЛОКДАУН

АНТИКАЛЕНДАРНО – 1

Белите, тънки пътечки в косите ми – като нежни гранки са... Символен

знак... Тайно подсказват, че слънцето в дните ми, есенно тръгва към първия сняг.

Помъдряла ли съм, казвате?... Глупости... Помъдрял е старият дъб, дето от столетие слуша птичите песни и се прави на глух.

А аз съм още невинно кокиче – пролет е... Пролет пее в душата ми и от очите ми дъхав синчец и игличина ще ви набера.

АНТИКАЛЕНДАРНО – 2

Цяла поляна с лалета, грее в топло и златно, а над нея небето синее пролет е, а не е прекрасно...

Защото я няма усмивката твоя и гласа ти, мили татко... Няма я дланта ти над моята и не ми е топло и цветно, накратко...

Синее синчецът и грее игличина, зелени нюанси различава гората... Птиченца пеят и е пролет истинска, а на мен ми е зимно – зима в душата.

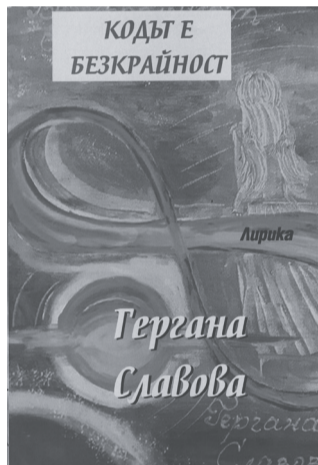
ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА АКРОФОБИЯТА

... А ръцете ни треперят и безумни въпроси се дават в очите. Аз съм на един дъх разстояние от ръба, от тебе и от стръмното. Нещо свирепе е стиснало гърлото ми

ГЕРГАНА СЛОВОВА из „КОДЪТ Е БЕЗКРАЙНОСТ“ 2020 г.

и ме души, и ме плаши. Ако извикам сега, ще те стресна, а отдолу под нас заплашително зее – гледа ни озъбена бездна...

И вкопчена в парапета се моля да имам още капчици воля, а ти ме следваш с усмивка. Не те ли е страх от високото? Трудно се стига до горе без криле и илюзии... Икаровците са вече история, а Сезифовци има ли?... Вървим, а ръцете ни треперят, но не можем, не бива да спрем, стиснем ли ги в юмруци, няма да можем да се катерим.

ЖРЕБЦИ

Два жребца галопират в нощта. Търсят само своя светлина, а в зениците им ярки пари, огънят на запалени пожари.

Луната вместо да ги приюти

в сърцата им изгаря хиляди звезди. Светят под копитата искри и в мелодия нощта ги претвори.

Два неопитомени мустанга, застанали вляво от фланга. Не помиринали още длани, не дали до днес да са оседлани...

Ровят в земята с пристрастие и търсят ненамерено щастие. А в гривите им вятърът играе – да бъдат пегаси силно желеас...

И с измислените им криле в сънищата наши влизат те – големи, огнени и жарки минават под звездните арки...

Но, не им задавайте въпроси: ключа към любовта те носят.

ВИДЕНИЕ ЗА БЪДЕЩЕТО НА ПЛАНЕТАТА

... А в утрото магията се стича по разтопените клавиши на уличните плочи.

Дъждът, научен да обича, тактува по наветата, прескочил всички локви.

В тази феерия от тихи звуци и мокри, сбъднати, съблечени надежди, градът се ражда и проглежда, разбрал – светът по капки нежност се процежда

и изтича бавно през капчуците. Прецежда се, изгонил дните тъжни, лоши, повярвал в хубавите звънки звуци и разбрал, че бъдещето слънце носи чрез децата на планетата.

МОНЕТИ В ШЕПАТА НА ЖИВОТА

Всички сме разменни монети в шепата на живота – тежим колкото греховете си, не повече. Но не металически, а ранено звучат сърцата – птици, оплетени в ребуса на Земята.

А е тъй кратък полетът земен и много различен светът от високо... Всички сме само разменни монети. Ще стигнем ли за билета в отвъдна посока?

ВЪЗТОРЖЕНО УТРО НАД ВАРНА

Синеокото слънце над Варна разплита с усмивка руси коси. Някакво слънчево зайче в паважа прибягва по „Преславска“ – не спи.

И е утрин, тъй звездна и синя. Събудени гларуси рисуват с крила великолепна лятна картина над морския фар и света.

И по стъпките тихи към кея уверено крачи с песен денят... В петолинето на вълните се смее моята вяра и се раждам отново, Земя.

ПРЕМИЕРА НА КНИГА ПО ВРЕМЕ НА ЛОКДАУН

ЕЛИ ГЕОРГИЕВА из „ЧОРБАДЖИ РУСАНОВИТЕ ДЪЩЕРИ“ 2019 г.

Като три златни пендара лъскаха чорбаджи Русановите дъщери.

Най-голямата наследница – двайсет и една годишната Васила седеше почти несвятна на миндера, с разсечени от сполетялото я чернило черти, със залиняло от чести сълзи лице, а накъсаните хрипове, които се опитваше да сподави, повдигаха и слягаха неравномерно гърдата ѝ.

Въпреки скръбта си, истинска хубавица. Едра, тясна в кръста, по-разлята в ханша, руса и свежа като трендафил. Със завещани от майка ѝ всички забележителни гени – от златните къдри до кадифените, полегати очи, скрити под полупритворени вити клепачи. Бледа порцеланова кожа и сърнешки поглед.

Напук на плътно-сочните, сякаш създадени за смях устни, тя изглеждаше на пръв поглед затворена, мълчалива и кротка. Думите ѝ рядко се чуваха, камо ли смехът. Не, че се мръщеше, но не се и смееше безпричинно. Рядката ѝ намеса в разговор винаги се случваше немногословна.

Въпреки привидната кротост, по странна прищявка на природата, неспокойна вътрешна сила я държеше нащрек, пра-

щайки я във вечно движение. Натурата ѝ се оказа жилава – хвърчеше непрестанно, работеше все нещо, шеташе, спускаше се без да отчита и жали труда си. Не напразно, всичко при нея отведнъж се получаваше, точно както трябва да бъде. Дясна ръка я имаше доскоро баща ѝ.

След горензброените явни добродетели обаче, оставаше в сянка скритото притежание на упорита воля, граничеща дори с особен вид инат. И който не се е сблъсквал с този ѝ недъг, само той не го знаеше. Убедена ли е в правотата си, Васила не отстъпваше ни на йота назад. Тихичко, кротко, но с непреклонна убеденост, тя постигаше своето. Без избухливост, без излишности, без драми. Трайно и окончателно. Лицето ѝ най-често оставаше безизразно по време на спорове, сякаш някой друг вместо нея ги преживяваше, но думите ѝ тежаша. Дали ѝ вредеше или помагаше подобна характерност никой не можеше да потвърди, но със сигурност, за разлика от все още малките си сестри, точно тя си оставаше подходящия човек, ако се наложи да се вземат и най-трудни житейски решения.

В този час, облегнатата на

рамото ѝ главица на по-малката сестра, преплиташе кестенявите си, дебели и гладки плитки с нейните. Четиринайсетгодишната Невена растеше още по-хубава. Може би точно тя се утвърждаваше като най-хубавата от трите, макар красотата ѝ да изглеждаше различна от тази на кака ѝ и все още да не бе набрала сили за пълно разцъфтяване. Отсега изпод дългите мигли, притегляха и привличаха маслиново мечтателните очи на чорбаджи Русановия род. На бялата ѝ като недокосната от слънчев лъч кожа, лъщяха

прасковени бузи. Устните червенееха ярки и предизвикателни, а едрият бюст опъваше напред здравия сукман.

За разлика от сестра си Невена винаги намираще повод високо да се смее. И с причина и без причина звъняше с тъничкия си, като плетен на една кука дантелен смях, накъдряше по завойте, привличайки погледите наоколо. Но, същността ѝ не беше злонамерена и подигравателна, а за изненада – доста наивна и доверчива. Дори глуповатата изглеждаше в наивността си на моменти. Но пък понякога се случваше да прояви и неочаквана хитрост, така че не можеше да се каже кое точно е преобладаващото у нея. Нямахме нагласата и умението да прещенява хората с недоверието на кака си. Вселюбива душица отглеждаше в себе си – идеше ѝ да прегърне целия свят. Често се отнасяше мечтателно в свое си измислено пространство, блуждаше из облаците, разсеяно се губеше из нашарените си с пролетни дъги мисли. Близките приписваха тази склонност на възрастта и ѝ се радваха от сърце за слънчевия дух.

Издаднеше ли в неудобни

моменти, хубавата Невена често с шега и усмивка се измъкваше. Отръки ѝ идеше да се промъкне между капките, стапяйки с шеговитостта си причините. Нямахме как човек да не ѝ прости, виждайки хубавкото усмихнато лице насреща.

Не и сега обаче. Днес болката пречупваше обичайната заоблеченост на лековатото ѝ възприятие към всичко наоколо, довеждайки я до залутаната точка в стената, в която погледът ѝ неотклонно се впишаваше.

Третата дъщеря – най-малката и глезена от всички, едва единайсетгодишна Румянка, захлупена във Василиния скут се дереше, та се късаше, че и подритваше с крак доже. Тя откри някакъв си повод точно в тоя миг да реве и нищо не можеше да я спре. Черни чупливи коси като разбунен кошер се спиха в полата на кака ѝ, несъбрани и неразресани. Неочаквано сините влажни очи, с които за кратко премерваше света наоколо и пак скриваше под рошавите си пирги, контрастираха на леко мургавееща кожа. А същата тази кожа, блестяше чрез мокротата си като лакирана.

Следва

АЛЕКСИ ВРУБЕЛ, Великобритания

МОЯТ ГЕРОЙ

Моят герой
не е паднал на полето на славата.
Не му връчват
посмъртно орден.
Няма да го намериш на страниците
в учебника.
Моят герой
е почти невидим.
Сивият му живот се разтваря без
следа
в сивата действителност.
За да го познаеш,
трябва да използваш рентгена на
чувствата.
Тогава ще видиш в ореола
биещото сърце.
Моят герой
са Адам и Ева.
Самотно се броят
пред портите на рая
за честта си.

превод от полски Лъчезар Селяшки

АЛИЦИЯ-МАРИЯ КУБЕРЦКА,
Полша

ТАНЦ ВЪРХУ РОСАТА

Босонога Зора,
танцувай с мен върху росата.

Виж, нощта разпръсна скъпоценни
бижута.

Те блестят по листата и тревата.
Паяците плетат огърлици с цветовете
на дъгата,
Млечният път е паднал на Земята.

Ревнивият ден крие капки роса.
Изушава сълзите на луната
с топли слънчеви лъчи.

Сега е моментът да танцуваме.
Нощта още не е заспала,
зората не се е събудила.

превод от полски Тереса Мошчинска-
Лазарова

АГРОН ШЕЛИ, Албания – Белгия

ЖЕНА

Не очаквайте тя да ходи
по студените улици с шала през рамо
или да тупне с пети по безшумните
спомени
нито да отразява образа си по
витрините
защото нейният блясък
е по-силен от слънцето
което затопля леда, превръщайки го в
свещ,
докосвайки се до мозъка на костите
на земята
разбивайки митовите за зимата
които умират през ирисите и все пак
са възкресени

АСОЦИАЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИ ПИСАТЕЛИ И ПИСАТЕЛИ ОТ ДРУГИ КОНТИНЕНТИ (АСЕПИ – СЕПИ, ВАРНА): ПОЕТИ С ТВОРБИ НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

Има много европейски писатели и писатели от други континенти, които желаят да представят творчеството си и на друг език. Българският е един от тях – един от предпочитаните езици. Един от езиците, на които се срещат и българската, и световната литература. Един от езиците – точно този, който приема кирилските букви и ги превръща в свой почерк. И в почерк на кирилицата през вековете, запазвайки ги и предавайки ги и на други народи. Език на началото и на изначалното. Език на времето и на времената във времето.

Езикът български...

да прегърнат светлината.

Образ, който се появява при блясъка
на звездите
а с него вятърът удължава косите й
до гора в която елените спят
следите от копитата им са отпечатани
по снега

като магия скрита в мълния
роби на съдбата и смутен танц
към този образ
който бог сам е създал
святост
в царството на всеки жив дъх.

Не очаквайте тя да бъде безсилна
защото болката върви с нейната кръв
и кръвта с усещането за вечност
като богиня
на силата, която вдига боговете на

ангелите, всеки ден,
разбираща тишината
от началото на вековете
защото животът е повече от един опит
който минава през портите на дъгата
и отваря вратите на живота
до усмивката на една жена!

превод от английски Наталия
Александрова

РЕНАТА ЦИГАН, Великобритания

ДА ОСТАВИШ НЕЩО СЛЕД
СЕБЕ СИ

Пускам се на вятъра в тополите
втурвам се през пукнатини и
плетеници
недостатъчно склонна да стоя на
място
реализирам се в бунтове и отлитания

погледът се подхлъзва настрани
несъзнателно
под хермелинов балдахин
луната – мой приятел – преди да
избледнее
ще призове миризмата от онези
майски месеци

пиша стихове стих след стих
блестящи във лампи и фенери
да оставя нещо след себе си

за да не умра цялата

превод от полски Розалия
АлександроваГЕННАДИЙ РЯЗАНЦЕВ –
СЕДОГИН, Русия

ПЪЛНОЛУНИЕ

Като с ореол от чисто злато
блести тук пълната луна.
Спи градът успокоен в тъмата,
на камък пръска се вълна.

Крачим пак по камъчета ситни,
бавно стигаме водата...
И до хоризонта светъл литва
отражението на луната.

Струва ти се вече – щом достигне
дискът водната повърхност
тежката вода сама ще кипне,
Божият свят ще се преобърне.

превод от руски Станислав Пенев

ХАННИ РУУЛЪР, Нидерландия

СВЕТЛИ ЦВЕТОВЕ
(след цветна картина)

Светлите цветове са меки цветове
срещу стената на забранените и
забравени сънища,
сладката мисъл на някой, който може
би знае
тежките и горчиви страни на живота.

Не ви предлагам кафяви
или тъмнозелени форми
които принадлежат на грехопадението
и всичко,
което е свършило и изчезнало.
Предлагам ви жълти и червени неща,
които се носят наоколо

на разстояние, в ръцете на страстен
любовник или приятел.

Слънцето ми грее в много отдалечени
градини,
които притежавам
в късния следобед на тих ден, на тиха
сила
притиска ме понякога към ъглите.
По средата виждам зелено
зелена трева на дома. Център на
вярата,
уязвимостта, всички сетива.

превод от английски Наталия
Александрова

ЛЮДМИЛА КОРОЛЪОВА, Русия

Сред светове, галактики, звезди,
планети
лети планетата ронлива – с нас...
Отдолу и отгоре са годините

несметни –
а времето ни е на скоростта във власт.
И ние си кръжим – и ни държи земята
и чувстваме, че й принадлежим –
дом роден са за нас гори, море,
полята...

Кой този свят създал е, вечно тъй да
се въртим?

Човекът за какво ли и защо се е родил
с наивната си жажда за живота вечен?
... И се стели над нас безмълвен сняг,
немил –
посипва плещите ни пътят Млечен и
далечен.

превод от руски Станислав Пенев

ЕДИТА ХАНСЛИК, Полша

СЪЗДАДЕ МЕ ОТНОВО

в цвета на думите

в жестове по-близки от дъха и
дланите
влетени в косите

в сладкия трепет на миглите

във всичко което е толкова естествено
така просто но често непостижимо

събудените сънища
отново започнаха да шепнат по ъглите
родена съм за тебе
сред мъглите на вдъхновението

не обещавай че ще останеш
просто

бъди

превод от полски Тереса Мошчинска-
Лазарова

НИКОЛАЙ БУХАРИНОВ, Русия

ПРАЗНИК НА ЛЮБОВТА

Не зная как да ти го кажа,
че много те обичам,
съдбата любовта доказва –
цял живот ще сричам.

Не помня колко време мина –
срещнах те на ручей,
колко пролети изстинаха
и след нас в случая.

Говоря ти сега – ти слушай:
аз вярвам, че навеки
за любовта ще има ручей
пред вълните речни.

Мълвя твоя отговор един
през дългите години,
радостен съм – и до днес летим
в небесата сини.

И чувам щастливите думи –
празник на любовта:
мигове имахме и трудни –
извикай ме сега.

превод от руски Станислав Пенев

РИШАРД ГРАЙЕК, Полша

СВЕЩЕНИ ДНИ

изпълни се мечтата ми
сред светло и тъмнооки хора
сред небесната дъга и когато странни
лампи светят
съдба или предназначение съм или
мечта...

свещените дни извикаха красиви
картини и стени
които говорят

съдба или предназначение
очи или мечта...
сред небесната дъга

превод от полски Лъчезар Селяшки

СОНА АНТОНЯН, Армения

Морето е топло.
Морето е чудесно... Морето зове.
Морето ти се отдава. Ах! Отнася
твоята болка морето:
горещото море – солено
бие в коленете ти, ах!
Кръщението е морско: морето е
лудо, сурово е морето. Ах!
Напълвам се с море – по-високо
от коленете, над раменете... Морето –
красиво е... Ах!...

превод от арменски Такухи Минасян

БЕРНАДЕТА КРАВЕЦ, Полша

КАПКИ ВИНО

Ароматът на виното
насити въздуха

АСОЦИАЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИ ПИСАТЕЛИ И
ПИСАТЕЛИ ОТ ДРУГИ КОНТИНЕНТИ
(АСЕПИ – СЕПИ, ВАРНА): ПОЕТИ С ТВОРБИ
НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

Езикът търси да оцени вкуса
Срамежливо гледам
любящите очи
Крия засрамено глава
в раменете си

Бавно прецеждам
любовни въздишки
Да утоля жаждата поне за миг
В необятността на тъмнината
умът се разпилява
Иска да запечата
най-тихата въздишка

Сладкият нектар избледнява
в тъмна нощ
Сърцата като едно
свиват тишината
Върху натежали клепащи
сънят ръцете положи
Задрямвайки чувам
падащи капки вино

превод от полски Розалия
Александрова

АЛИНА ДИЕМ, Франция

Септемврийски празници във
Фландрия.
Моряците дойдоха в кръчмите.
Бира, миди, пържени картофи.
Миризмата е толкова позната –
сол и мокри лодки.
Семейството яде миди
потаяйки ги в чеснов сос
тихо и дискретно.
Сдържан северен град.
Бирата тече като река.
Планини от празни черупки точно на
тротоара.
Преяждащите туристи са мързелива
тълпа.
Лил ще оцелее. И субсидиите
ще стигнат за цяла година.
Йодният аромат на Фландрия
благоухае в устата.

Септемврийски празници в Лил.
Планини от празни черупки по
улиците –
къщи от миди.
Колко пропиленни усилия за оцеляване
не в открито море – в плен.
Градини – километри затвори.
Рибите плачат в трюмовете.
А морето наблизко мирише на свобода.
Морето мирише на свобода!

превод Мария Томова

ЕВГЕНИЙ СТЕПАНОВ, Русия

ПОЕЗИЯ

Журналистка от Америка ме попита
какво е това поезия
аз не й отговорих
помислих си че не би ме разбрала
поезията е майка ми
която никога не се оплаква от нищо
поезията е картината на Модилияни
„Тъмни алеи“ от Бунин
Вторият концерт на Рахманинов
близкият бой на Майк Тайсън
панда катереща се на дървото
косатки излизащи от океана
поезията това е вечер в Биково
с онази невероятна двадесетгодишна

чаровница
която после едва не ме погуби
това е тийнейджър отстъпващ място
на старица в метрото
това е „тръгнахме“ на Юрий
Алексеевич Гагарин
а какво тогава печатат списанията за

поезия
времето ще отговори на този въпрос
само времето
а аз засега ще замълча

превод от руски Станислав Пенев

НАГАЛИЯ ЛИХТЕНФЕЛД,
Германия

В моя дом лампите не угасват
огледалата отразяват
зелена светлина
отваряйки пътя
през огледалото
в паралелен свят
но дори и на червено
бързайки там
твоята любопитна Алиса
сега рядко ти идва
на гости
а ти ме очакваш и копнееш за мен
може би
а може би и не
много трудно е да се намери
компромис
в нереалната любов
от огледалото
ти се опитваш да ме контролираш
а аз се придвижвам все по-далече от
огледалото

по-нататък
от Алиса и от зайците
и от кралиците с царете
и търся нова книга
където може да се докосне с ръка
нечия топла ръка обикновена
а царете през огледалото
са със студени лица и ръце
аз те обичам, ти си жесток с мен –
ще кажат от паралелния свят
съхраняваш ме ти само
за игра

на крокет.

превод Станислав Пенев

ВИНЧЕНЦО КАРРЕТТА, Италия

Помнете зеления сезон,
Спуснете се в парка,
Разцъфнала лилия, в съблазнителна
поза
на безгрижната младост
несигурна и неуловима по тънките
устни,
приглушените черти на грациозната
милувка
на кроткия ветреца, лети над мисълта,
Фебруе*.

* В древния Рим терминът „фебруе“ се
отнася до религиозните ритуали за пре-
чистване и изкупление през м. февруари.

превод от италиански Розалия
АлександроваХУАН ЕСТЕБАН ЮПАНКИ
ВИЛЯЛОБОС, Перу

II
История, която...
Тази, нашата...
Той умира...
И какво от това?
Той се ражда...
И какво от това?
В тъмнината...
Безброй пъти?
Ноц,
тъмнина, която почти физически
чувстваме...
В дъното на душата – рана.
Издавам в унеса на колебанията,
мисля за всички онези цветя,
поставени в нозете на майка ми...
Пронизват ефирното ми потръпване,
очаквам разкаян да дойде мигът
и на моето отпътуване от този свят.
Ти!
Твоите очи са като запалени купи
сено,
като огън, който обгръща студа ми.
Един малък пламък, подобен на
нишка изпредена,
съживи моята радост:
спомних си сутрините,
когато пара се издигаше от топлата
каша
с онези хлебчета от трици и брашно –
на масата,

На стр. 15

От стр. 14

и пръжките увити в твоята кошница!
Тогава ме очакваше парата галеща
небцето...

А сега какво? Какво ме чака?
Озъбената паст на враговете,
последните плевели на земята.
Поддавам се на мъката!
Тя засяда в гърлото ми,
като кост от крилце,
забива се там в мокрото розово,
точно там,
откъдето излизат думите.
Какво потайно ни разкриват те?
Че всичко, всичко,
мирише на плесен,
толкова дълго траеше чакането
да бъдем братя, да станем братя.
Но на тираните вие станяхте братя
и наведе се болна душата ми,
защото те я търсеха, за да я убият.
А тя, скрита там отляво в сърцето,
в сълзи, сама се излива
и отброява всяка минута от живота ми,
времето, което изтича.

(от стихосбирката „Едно черно кафе“)

превод от испански Тая Юпанки

БОГУСЛАВА ХВЕРУТ, Полша**В НИШКАТА НА
СВЕТЛИНАТА**

ще седнем един до друг
ще погледаме изгрева
на заскреженото слънце
като картина от светлина
заедно в едно тяло
ще си отпочинем
с дума
с нога
с целувка
ще сложа дланта си в твоята
изцяло набръчкана
от предизвикано въображение ще се
появи красота
пролетта ще ни поздрави
освободена с лъч
яснотата ще проникне в нас
в едно тяло заедно
обвързани в усмивка
нашите очи
в нишката на светлината

превод от полски Розалия
Александрова**ХАМУТАЛ БАР-ЙОСЕФ**, Израел**МУЗИКА**

О, как клепащите отслабват от
светлините,
от знаците по пътищата, от светли дни.
Как ръцете се уморяват – те са
по-силни
от волана. Пътят охлажда
мечтите за бързи маршрути. Песен на
сенките.
Няма по-болезнена, позната красота...
За полифоничната песен на сивото –

АСОЦИАЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИ ПИСАТЕЛИ И ПИСАТЕЛИ ОТ ДРУГИ КОНТИНЕНТИ (АСЕПИ – СЕПИ, ВАРНА): ПОЕТИ С ТВОРБИ НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

какво се крие зад нея?

превод от иврит Рина Левинсон

СЛАВОМИР КШИШКА, Полша

С думи ще прегърнеш копнежите
ще захвърлиш тъмнината
на слънцето ще дариш поглед

Капки дъжд по раменете
насладата ще върнеш на мечтите
ще се върне свободата

Ще танцувам валс ще догоня живота
в градините на въздишките
сълза по разтворени длани няма да
потече

превод от полски Розалия
Александрова**ЯН РИХНЕР**, Полша
Носител на медала Артистична слава

Небето днес ще се разплаче
и сърцето на някого ще се разбие.
Смачкани ще бъдем от тежестта на
любовта
и животът ми ще падне на колене.
И няма да бъде така, както се
предполага.

Освен това – вече без нас
времето ще лети по нашите стъпки
в обратна посока.
Нека да останем така
до здрачаването,
а тогава – не питай
вече за нищо.

превод от полски Станислав Пенев

НОДИРА АБДУЛЛАЕВА,
Узбекистан

Човече близък мой далечен
През жиците дъха ти чувам
Душата ми тъгува но я крия
Говориш незначителни неща

Пред мен светът сияе и ликува
От тесни жици се явяват ширини
И се намират изведнъж една друга
Разделени нявга части на речта

Разлитат се в дълбока тишина на
пръскиОбломките на моето униние
На път изчезнаха във въздуха

От всичко ме спасяват твоите звънци
Които милосърдно ми даряваш
Веднъж в годината

превод от руски Розалия
Александрова**МОАЕН ШАЛАБИЯ**, Палестина**НОЩ И ВИНО, И ЖЕНА**

Моят дървен дом
има два прозореца отворени докрай
и сянка на жена разпалваща
разстоянието
гледам морето след събуждането на
вечерта
и към чаша вино
раздвижила ехото.

Дървеният ми дом има мирис на роса
и форма на душа в дланта
на невидимото като облаче
в нашия дървен дом има стар буркан
и жадна пеперуда ме преследва
в безсмислието на речта.

Това си ти
и известно време виждах
в теб моята смърт
ето те и този вкус е жесток
избухва в мен вулкан
и в мен надува платната ми.

Заповядай
и в очите ти буря от опиянение
о, прегръщаш ме изгаряш
и пълниш и разливаш
вино над моя крематориум
така че никога не се променяй
и бъди о жена

Унищожаваш цялото ми царство
и ме прегръщаш като бутилка
която танцуваше по колана като буря
така пламъкът на нейното вино
възпламенява в мен поезията
като последна топлина
и палестинска чаша
задоволи всички мои въпроси.

превод от английски Наталия
Александрова**ОЛИМБИ ВЕЛАЙ**, Албания**ВИНАГИ ЩЕ ПИША ЗА ТЕБ**

Винаги ще пиша за теб
и винаги ще бъда несигурна
дали ти съществува
много време е минало
от последния ден
в започването беше безпокойството
после бавно го убиха телефонните
обаждания
писмата, които изстиваха
като магмата над земята
сега мъката за теб е една дефиниция
подобно на всички видове
определения
свързани със старите строежи
тук вътре все още се разхождат
полусънно
мъгливите времена на любовта
твое лице
което не мога да си спомня
и нещата умрели от недокосване
може би бихме били двама тази нощ
ако не използвахме безразличието
но си останахме чужди
покрай нашите вкаменности и
нашите спомени

превод от албански Ани Петрова

ЙЕЖИ ХАНДЗЛИК, Полша**И ТУК Е ЛЮБОВТА ...****СМИСЪЛ**Намерих в живота смисъл –
на две очи ме орисал.

Ако притиснеш роза,
кръв ще капе в проза.

ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

Лирична.
Еротична.
Практична.
Цинична.

Щом прехвърли крак връз крак,
бързо ставам баш юнак.

**НЕОМЪЖЕНА
(СИНГЪЛКА)**

Денем с хубаво лице,
но играе слабо.
Нощем водопад сълзи
падат на възглаве.

Исках с Роза само миг,
тя избяга с друг велик.

превод от полски Розалия
Александрова

САТОКО ХИВА, Япония

УЧИТЕЛ НА КУЧЕТА

Срещнах учител на кучета
в златно наметало.
Беше на триста години.
Учителят на кучета каза така:
„Аз отивам да върна себе си на себе си.“

Водопадът Хонджо.
Парапет от бели флагчета.
Учителят на кучета каза:
- От тук ще скоча.
Погледът му е сериозен,
но е скрит под смачкана шапка

„Ще поема дъх още три пъти и...“
И не каза нищо повече.
Информира,
че връщането на властта от съгуните
към микадо
той е проспал,
напускайки заседателната зала през
задната врата
по пътеката на мравките.

Ефимерно е –
само това, което съществува!

Така каза той.
И вече го нямаше.

превод от японски Мелиса Исиаз

ОЛЕГ СЕВРЮКОВ, Русия

В ЧИСТОТО ПОЛЕ

Нека екне като изстрел
ехо с радости и с болки.
Позагубиха се мисли
в чистото поле... Доколко?...
Заснеженото пространство
не скърби, не намалява.
В сребърното постоянство
игората е все бяла.
В дланите сребро пренасям
и внимателно, и строго,
снежна буря ме отнася,
пътя си не губя много.
Вземам с мене аз сияние –
топли ми сега душата:
святост на едно признание
да не плаша с дума спяла.

превод от руски Станислав Пенев

ЮЛИУШ ВОНТРОБА, Полша

ПЛАВАНЕ

Плуваме близо един до друг
свързани с невидима нишка
за мене нищо не знаеш
за тебе нищо не знам

АСОЦИАЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИ ПИСАТЕЛИ И
ПИСАТЕЛИ ОТ ДРУГИ КОНТИНЕНТИ
(АСЕПИ – СЕПИ, ВАРНА): ПОЕТИ С ТВОРБИ
НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

но мога да се закълна
че си в мене (или аз съм в тебе?)
като неидентифициран
космически обект
в отдалечена галактика
но знам: трябва да стигнем до себе си
за да се срещнем на обща орбита
и да запламтим като два огъня –
в мрежата на нежността
ще те уловя ...

превод от полски Розалия
Александрова

ГЕРМАН ДРУГЕНБРУТ, Белгия –
Испания

ЛАВАРЕЛО

През мрежата
на топящата се нощ
едва забележимо плува
ранната риба
невидимо като паяк
предейки свои водни бръчки
в музуните на вълните
около самотната шамандура
с намеци в неясната вяла светлина
за водно създаване в сянката на
езерото
носецо смърт
затаила се слуша рибата
и най-лекия шум на дъжда
примамва в мрежата си –
извиква птица
когато в измамната светлина на
утрото
загива дръзката риба

превод от испански Владимир Владев

МЕТИН ЧЕНГИЗ, Турция

ЛЮБОВТА

Забравих къде и кога.
Тревите пламваха от жар,
дърветата се сливаха със сенките си.
Вятърът изпиващо духаше на ракия.

Никакъв аромат на цветя,
никаква песен на шурци.

В ушите ми единствен само нейният
глас.

В ширналата се степ само нейните
очи.

Хоризонтът се изчервяваше заедно с
нея, слънцето
си играеше по главите ни със
светлините от нея.

Това лято пак я видях.
Пак разбрах, че аз, аз имам сърце.
Тя обаче композираше друга песен.
Друга песен, която животът бе
написал за нея.

превод от турски Емилия Кулинска

АГНЕСКА ХЕРМАН, Полша

ТАНЦУВАЩИ ЛИСТА

Когато с все още сънени устни
отворя твоите очи,
в тяхното небе ще видя себе си.
Като корен на дърво
взрастна ти в моята надежда,
в страха и в страстното желание.
Къде беше досега, мили?

Притулваш ме в обятията си.
Неонова светлина мига зад прозореца.
Тъмнината доби
рисуночка на нашите тела на стената –

танцуващи листа.
Какво ще ни стори любовта,
която идва след нас?

превод от полски Лъчезар Селяшки

МАРИУШ КУШОН, Полша

ДА ПРЕМЪЛЧИМ
СЪГЛАСИЕТО

притискам се към твоите погледи така
внезапно
откъснати като страница от тетрадка
за нова рисунка

отгатваме насаме следващите си
пластове
от татуировки и неизвършени грехове
заедно и съгласявайки се
открадваме си въображение

върху поетични картички
истинската голота прозира през
загадки

дори ако се окажеш обикновена като
дъжд

няма нищо

няма значение
ти сама казваш че след дъжд въздухът
мирише най-добре

превод от полски Тереса Мошчинска-
Лазарова

Следва

Книга с автограф за Диан Даскалов – председател
на ТД „Владислав Варненчик“

Гл. организатор и водещ броя –
Станислав Пенев, членове на
редакционния съвет: Людмила
Богословова, Владимир Стоянов,
Ради Радев, Петър Тодоров,
Такухи Минасян, Павлин
Павлов, Кирил Аспарухов,

Варта Берберян-Гарабедян,
д-р Георги Венин, Недялко Илиев
Авторите носят отговорност за
материалите си. Ръкописи не се
рецензират и не се връщат. Не се
изплащат хонорари. Електронен
адрес:

litobshtestvo@abv.bg;
ISSN 1313-826X
Адрес: Варна, ул. „Цар Симеон I“ 6,
вх. Б, ет. 2. Всички права запазени!
Печат: Разград Полиграф ООД
Издание на „Сдружение
Литературно Общество - Варна“

Абонамент

До 15-то число на всеки месец на 2021 г. във всяка пощенска
станция, можете да се абонирате за вестник „Словото днес“:
за 1 месец - 4 лв. за 3 месеца - 12 лв. за 4 месеца - 16 лв.
за 6 месеца - 24 лв. за 12 месеца - 40 лв.

Каталожен № 115